

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ

ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

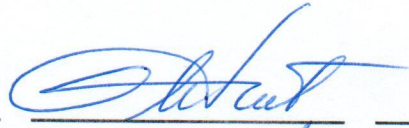
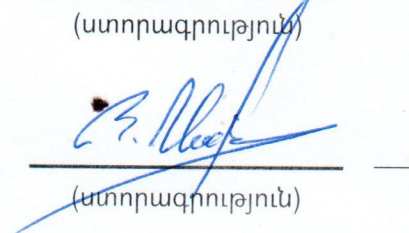
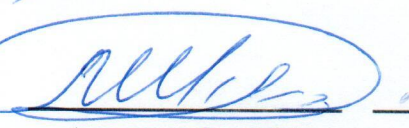
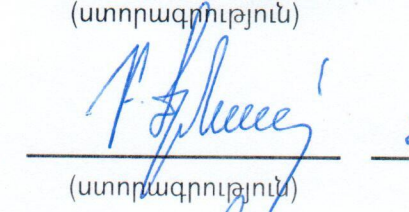
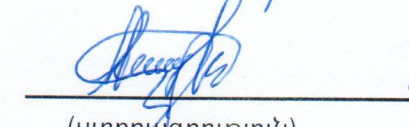
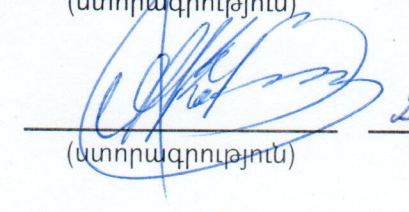
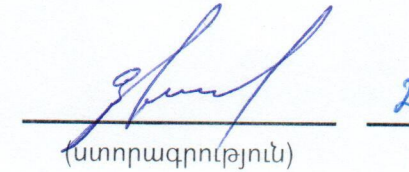
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2022 ԹՎԱԿԱՆ

Բանկի Վարչության հայտարարությունը

Մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում են Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների տարեկան զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է Բանկի ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները և զարգացումը ու ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որոնց հետ առնչվել կամ առնչվում է Բանկը:

Բանկի Վարչության անդամներ.

Մհեր Անանյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Կարեն Սարգսյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Մհեր Գրիգորյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Բագրատ Ճզմաչյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Անահիտ Վարդանյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Կարեն Հակոբյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)
Զարուհի Մելքոնյան (անուն, ազգանուն)	Վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	20.06.23թ. (ամսաթիվ)

**ՈՐՊԵՍ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԹՈՂԱՐԿՈՂ
ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ԲԲԸ-Ի ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑԸ**

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) կառավարման մարմինների 2022 թվականի գործունեության տարեկան սույն զեկույցը ներկայացնում է՝

- Բանկի բիզնեսի արդյունքների և զարգացման իրական պատկերի նկարագիրը,
- Կարևոր դեպքերի նկարագիրը,
- Բանկի հետագա հնարավոր զարգացման նկարագիրը:

Սույն հաշվետվությունը պատրաստվել է համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ԷԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Բանկի կողմից հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից մինչև զեկույցը պատրաստելու օրը տեղի ունեցած էական փաստերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառված է Հաշվետվության հավելվածներում:

Փաստեր, ցուցանիշներ

+32.0%	2022 թվականի վերջին ընդհանուր ակտիվների մեծությունը կազմել է 357.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2021 թվականի համեմատ աճել է 32.0%-ով:
+10.04%	2022 թվականի վերջին հաճախորդներին տրված վարկերի մեծությունը կազմել է 166.4 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2021 թվականի համեմատ աճել է 10.04%-ով:
+32.5%	2022 թվականի վերջին Բանկի ընդհանուր պարտավորությունների մեծությունը կազմել է 305.0 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2021 թվականի համեմատ աճել է 32.5%-ով:
+482.1%	2022 թվականի գեներացված զուտ շահույթը կազմել է 13.2 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2021 թվականի համեմատ աճել է մոտ 482.1%-ով:
+29.2%	2022 թվականի վերջին Բանկի ընդհանուր կապիտալի մեծությունը կազմել է 52.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որը 2021 թվականի համեմատ աճել է 29.2%-ով:
	2022 թվականի վերջի դրությամբ Բանկի տարածքային ցանցն ընդգրկել է 51 մասնաճյուղ (առանց գլխամասային գրասենյակի):

Ֆինանսական ակնարկ

2022 թվականին Բանկը, օգտագործելով իր կողմից կիրառվող բանկային նորագույն տեխնոլոգիաները, ունենալով արհեստավարժ աշխատակիցների թիմ, բանկային համակարգում աճող մրցակցության պայմաններում կարողացավ գրանցել ցուցանիշների բարենպաստ դինամիկա, ինչը վկայում է Բանկի գործունեության կայունության, արդյունավետության և ստեղծված իրավիճակում Բանկի կողմից ճիշտ ռազմավարության ընտրության փաստը:

Բանկի եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտները հաշվետու տարվա գործունեության արդյունքում կազմել են 23.3 մլրդ ՀՀ դրամ՝ աճելով 22.6%-ով կամ 4.3 մլրդ ՀՀ դրամով:

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորված է հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ստացված տոկոսային եկամուտների՝ 2.9 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 19.5%-ով աճով: Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտների կառուցվածքում Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից ստացված

տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 2.3% նախորդ տարվա 0.8%-ի փոխարեն, հաճախորդներին տրամադրված վարկերից ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 77.3% նախորդ տարվա 79.3%-ի համեմատ, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերից ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը՝ 14.3% նախորդ տարվա 11.9%-ի համեմատ, հակադարձ ռեպո գործառնությունների գծով ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 2.2% նախորդ տարվա 2.7%-ի համեմատ, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով ստացված տոկոսային եկամուտների մասնաբաժինը կազմել է 3.5% նախորդ տարվա 5.3%-ի համեմատ: Արդյունքում 2022 թվականին տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներն ունեցել են համապատասխան դիվերսիֆիկացված կառուցվածք:

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսերը հաշվետու տարվա գործունեության արդյունքում կազմել են 11.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ ավելանալով 9.5%-ով կամ 1.0 մլրդ ՀՀ դրամով:

2022 թվականին Բանկի կողմից ստացված զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտները կազմել են մոտ 11.64 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2021թ. համեմատ աճելով 3.3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 39.3%-ով:

Հաշվետու տարվա ընթացքում կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները կազմել են մոտ 4.4 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2021թ. համեմատ աճելով 97.6%-ով կամ մոտ 2.2 մլրդ ՀՀ դրամով :

Հաշվետու տարվա ընթացքում կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսերը կազմել են 1.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2021թ. համեմատ ավելանալով 51.4%-ով կամ 560.8 մլն ՀՀ դրամով:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսերի և Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտների ավելացման արդյունքում 2022 թվականին Բանկի կողմից ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտները կազմել են 2.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ ավել լինելով 2021թ. համապատասխան ցուցանիշից 1.6 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 142.4%-ով: 2021թ. -ի համեմատ աճել են հիմնականում կանխիկացումից և հաշիվների սպասարկումից գանձվող միջնորդավճարները, մոտ 1.3 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 281.2%-ով, վճարային քարտերով գործառնություններից գանձվող միջնորդավճարները՝ 567.0 մլն ՀՀ դրամով կամ 62.5%-ով և դրամական փոխանցումներից (ինչպես դրամային, այնպես էլ արտարժույթային) գանձվող միջնորդավճարները՝ 182.3 մլն ՀՀ դրամով կամ 31.6%-ով :

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում է Բանկի եկամուտների և ծախսերի դինամիկան նախորդ երկու տարիների կտրվածքով

Հազար ՀՀ դրամ

	2022	2021
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	23,301,669	19,007,770
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	-11,657,448	-10,647,526
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	11,644,221	8,360,244
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4,373,174	2,213,656
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	-1,651,734	-1,090,930
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ	2,721,440	1,122,726
Զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	8,919,777	1,549,551
Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)	243,583	-28,399

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով օգուտ	236	68,322
Այլ գործառնական զուտ եկամուտներ	586,073	-1,016,827
Արժեզրկման ծախս	903,399	17,640
Անձնակազմի գծով ծախսեր	-5,271,700	-4,214,671
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	-1,186,248	-1,478,499
Այլ ծախսեր	-2,398,263	-1,694,256
Շահույթ մինչև հարկումը	16,162,518	2,685,831
Շահութահարկի գծով ծախս	-2,990,979	-423,114
Տարվա շահույթ	13,171,539	2,262,717

Բանկի ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ակտիվները կազմել են 357.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որոնք նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել են 31.97%-ով (86.6 մլրդ ՀՀ դրամով):

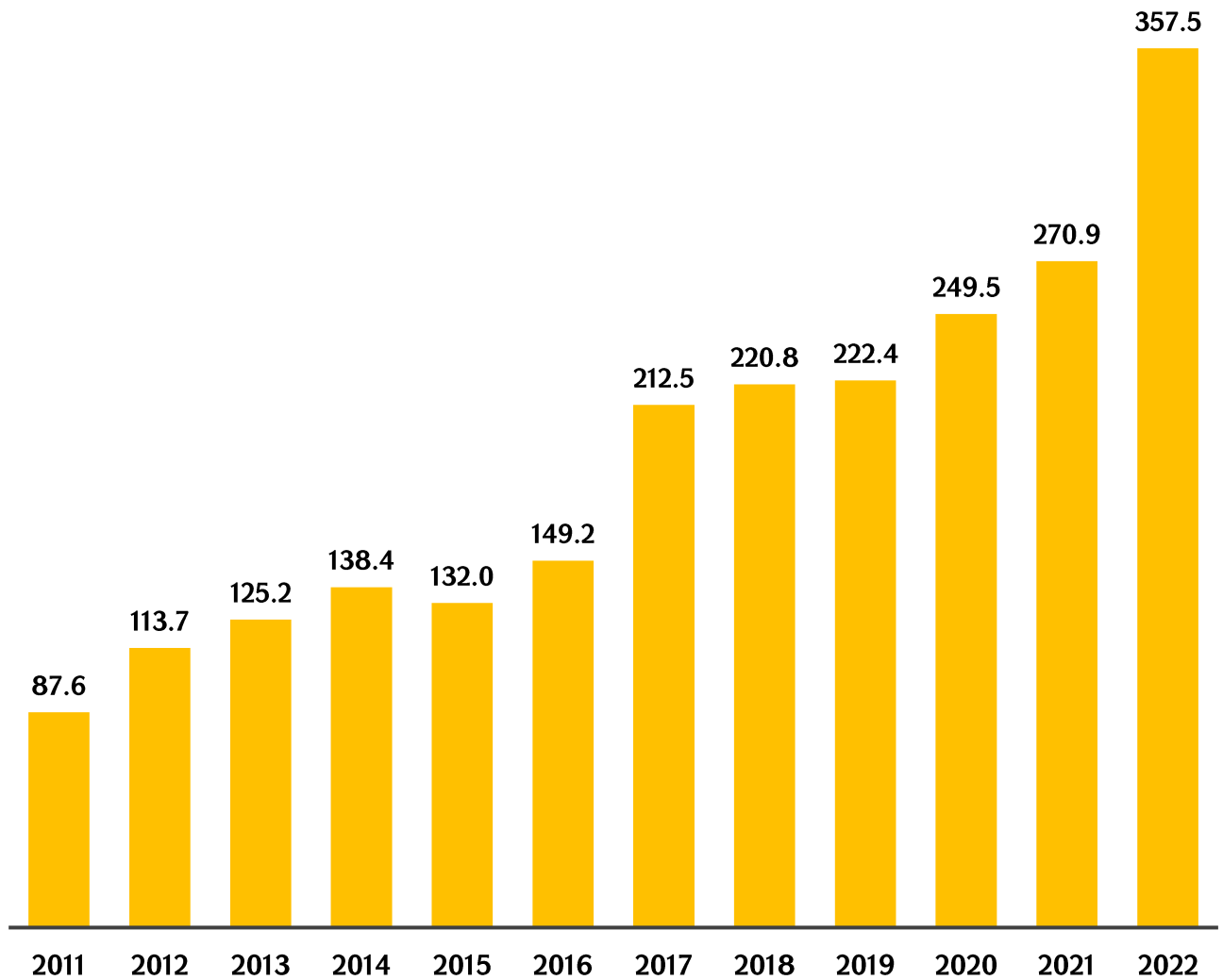
2022թ. տարեկան արդյունքներով Բանկի ընդհանուր ակտիվների կազմում եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը կազմել է 72.5%.

հազ. ՀՀ դրամ

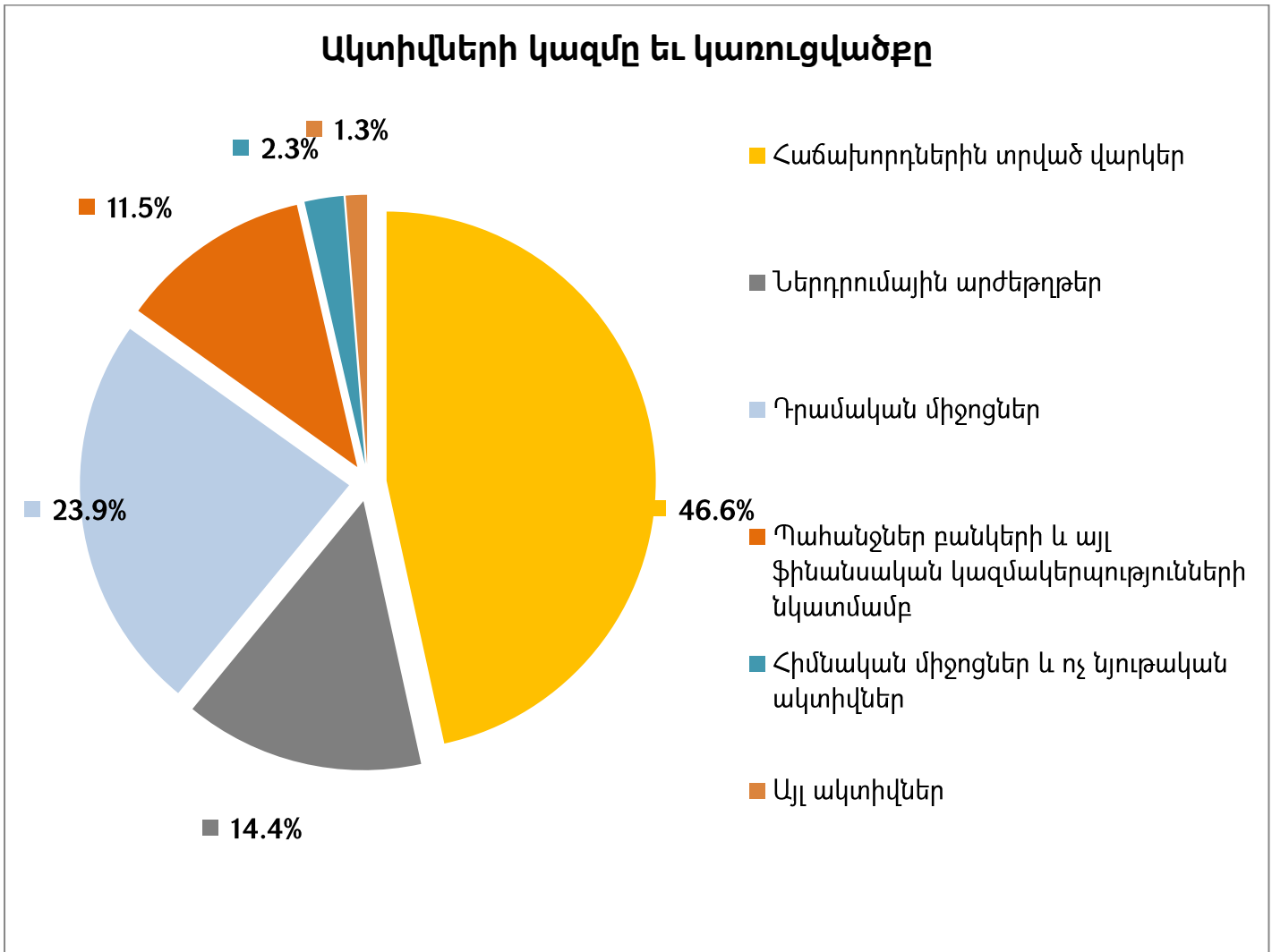
	2022	2021	Փոփոխություն	%
Ակտիվներ, այդ թվում՝	357,510,339	270,907,392	86,602,947	31.97%
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	259,109,418	214,061,711	45,047,707	21.04%
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	166,445,604	151,253,300	15,192,304	10.04%
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41,205,379	15,975,673	25,229,706	157.93%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,426,936	26,998,365	15,428,571	57.15%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր		5,974,127	-5,974,127	-100.00%
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,031,499	7,042,821	1,988,678	28.24%
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր		6,817,425	-6,817,425	-100.00%
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	72.48%	79.02%		

Ստորև բերված գծապատկերներում ներկայացված են նախորդ տարիների ընթացքում արձանագրված ակտիվների փոփոխությունը և հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ ակտիվների կառուցվածքը.

Ընդհանուր ակտիվների միտումը (մլրդ ՀՀ դրամ)

Ակտիվների կառուցվածքը 31.12.2022թ. դրությամբ

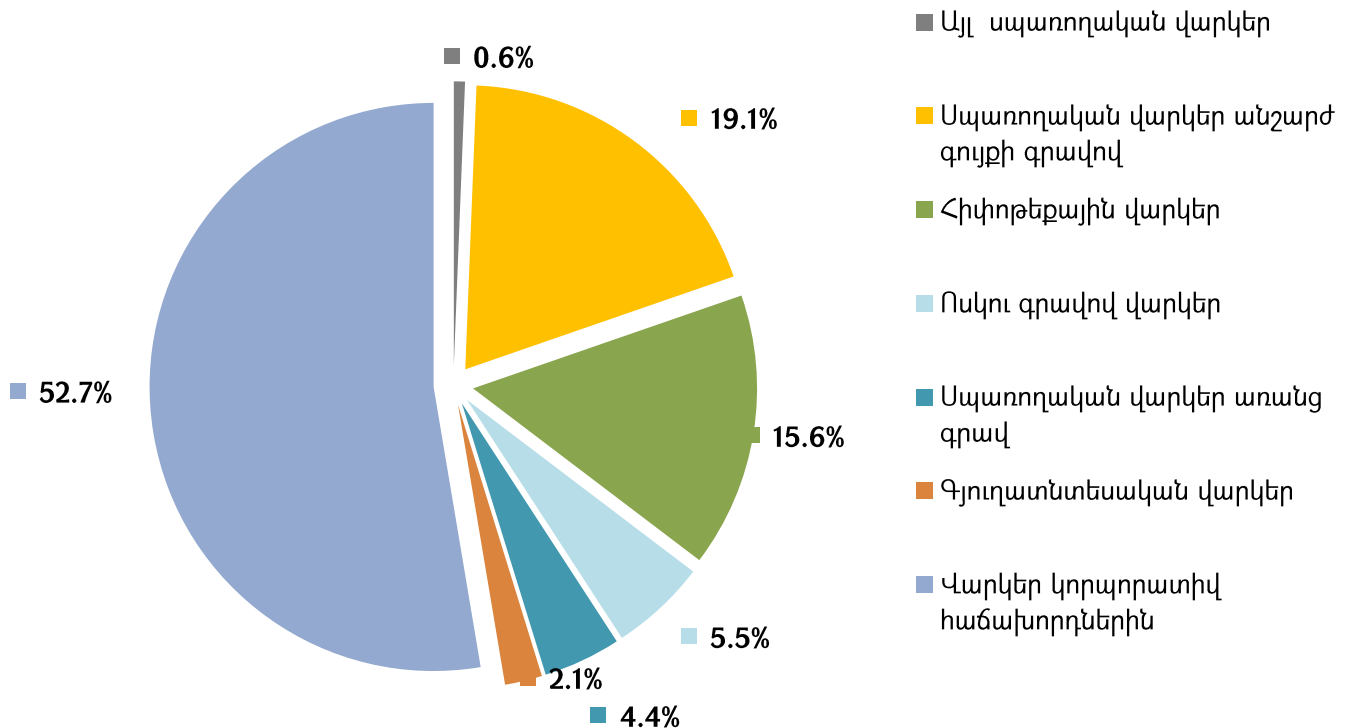

Բանկի վարկային պայուսակը

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերը կազմել են 166.4 մլրդ ՀՀ դրամ: 2021թ. ցուցանիշի համեմատ ավելացումն է կազմել է 10.04% (15.2 մլրդ. ՀՀ դրամ):

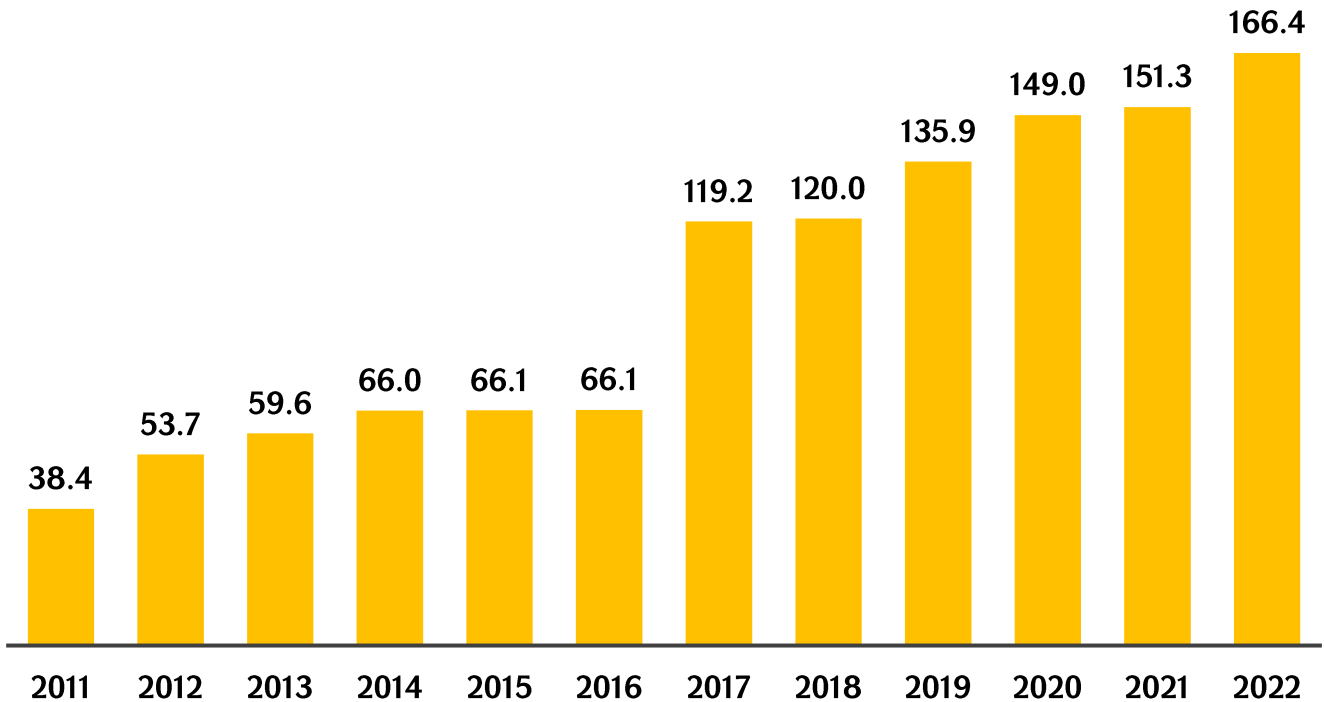
Տրամադրված վարկեր եւ փոխառվածություններ, 31.12.2022

Ընդ որում՝ աճել է Բանկի կողմից տրամադրված հիփոթեքային վարկերի ծավալը՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմելով մոտ 26.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 23.1 մլրդ ՀՀ դրամի դիմաց (աճը՝ 15.5%): Բանկի կողմից տրամադրված անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկերը 2021թ. համեմատ աճել են մոտ 6.4 մլրդ ՀՀ դրամով (24.7%-ով), ինչի արդյունքում 2022թ. դեկտեմբերի դրությամբ կազմել են 32.5 մլրդ ՀՀ դրամ: 2022 թվականին 2021թ. համեմատ աճել են գյուղատնտեսական վարկերը (31.12.2022թ. դրությամբ կազմել են 3.6 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2021թ. համեմատ աճը՝ 29.3%) և այլ սպառողական վարկեր (31.12.2022թ. դրությամբ կազմել են 1.1 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2021թ. համեմատ աճը՝ 36.2%) ոլորտների վարկավորման ծավալները: Ոսկու գրավով վարկեր 31.12.2022թ. դրությամբ կազմել են 9.4 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ նվազելով 25.1%-ով, սպառողական վարկեր առանց գրավի 31.12.2022թ. դրությամբ կազմել են մոտ 7.5 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2021թ. համեմատ նվազելով՝ 7.6%: Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկերը 31.12.2022թ. դրությամբ կազմել են մոտ 89.8 մլրդ ՀՀ դրամ, 31.12.2021թ. համեմատ աճելով 8.4% կամ 6.9 մլրդ դրամով :

Բանկի վարկային պայուսակի՝ վերջին տարիներին փոփոխման միտումը ներկայացված է ստորև բերված գծապատկերում.

Հաճախորդներին տրամադրված վարկերի ծավալային միտումը 2011-2022թթ. ընթացքում (մլրդ ՀՀ դրամ)

Միջազգային վարկային ծրագրերը

Բանկի ղեկավարությունը, կարևորելով միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը, մշտապես առաջնային դեր է հատկացնում դրանց խորացմանը և ընդլայնմանը:

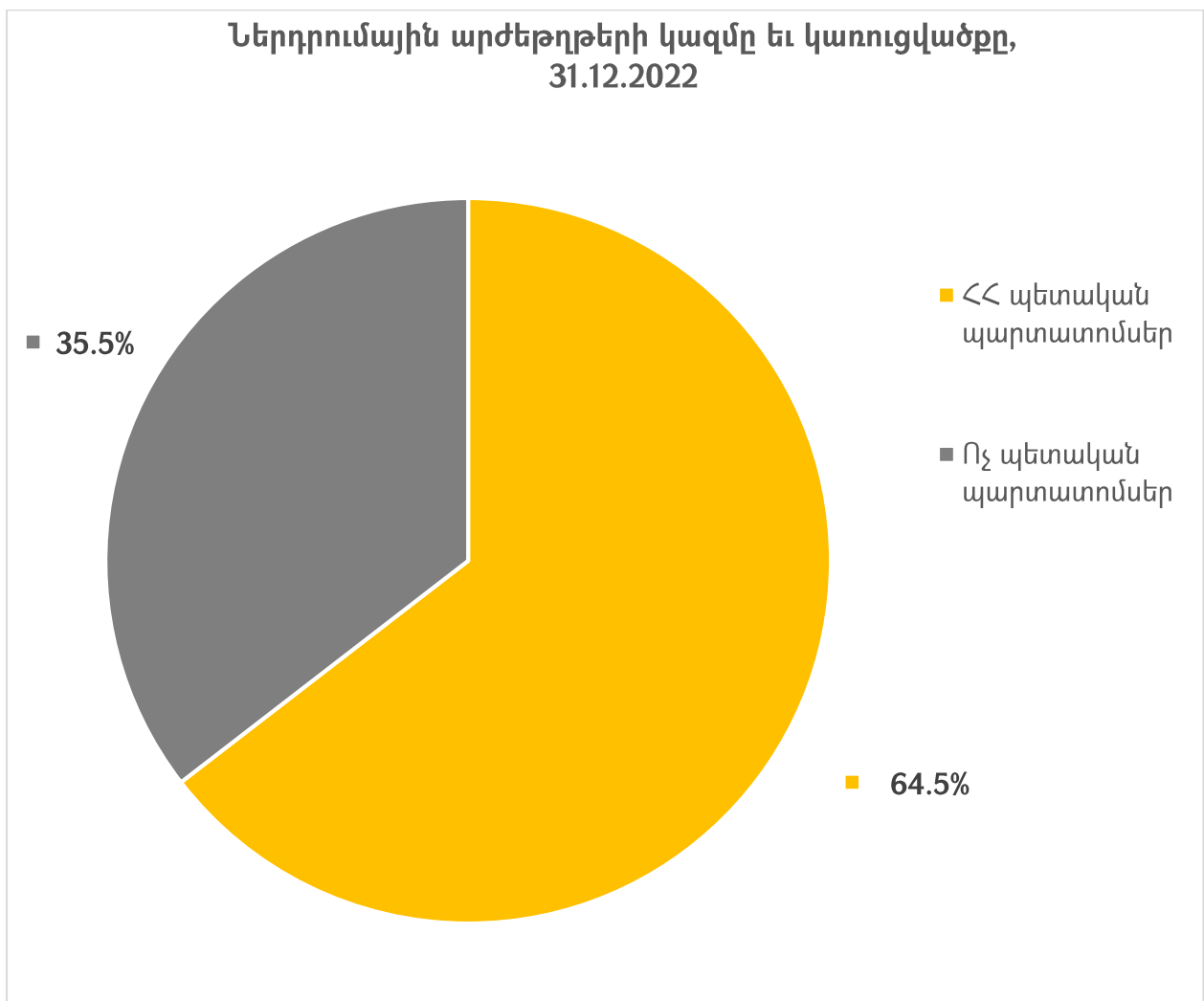
2022 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ը շարունակեց ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցել է հետևյալ միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ Նիդերլանդների զարգացման ֆինանսական ընկերության (FMO), DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH ներդրումային կազմակերպության (DEG), Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Համաշխարհային Բանկի (WB), Առևտրի և Զարգացման Սևծովյան Բանկի, Հարավ-Արևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամի (EFSE), Triodos SICAV II LLC, Incofin Investment Management, responsAbility Global Microfinance Fund, Blue Orchard, Եվրասիական Զարգացման Բանկի (EDB), SYMBIOTICS SICAV ընկերության, ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ:

Բանկի արժեթղթերի պայուսակը

2022 թվականի ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ն իր ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում շարունակեց ակտիվ գործունեությունը արժեթղթերի շուկայում՝ ապահովելով համապատասխան ցուցանիշների շարունակական աճ: Բանկը 2022թ.-ին ներդրումային բանկային ծառայությունների սեգմենտում իր հաճախորդներին ներկայացել է առավել ընդգրկուն, բարձրորակ ծառայություններով՝ ամրապնդելով իր կայուն դիրքն այս ոլորտում:

2022 թվականի վերջի դրությամբ արժեթղթերում Բանկի ներդրումային պայուսակը կազմել է 51.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որի կազմում 64.42%-ը ՀՀ պետական պարտատոմսերն են, 35.39%-ը՝ կորպորատիվ պարտատոմսերը, իսկ 0.2%-ը՝ բաժնային արժեթղթերը:

2022 թվականին Բանկի կողմից արժեթղթերի առաջնային շուկայում կատարված գործառնությունների ծավալը կազմել է 1.2 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ երկրորդային շուկայում՝ 28.1 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված կորպորատիվ պարտատոմսերը

2022 թվականին Բանկն իրականացրել է կորպորատիվ պարտատոմսերի 2 թողարկում և տեղաբաշխում: Արդյունքում, Բանկի կողմից թողարկված և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շրջանառության մեջ գտնվող պարտատոմսերի տվյալները ներկայացված են ստորև.

Թողարկման ամսաթիվ	Անվանական ծավալ	Քանակ	Արժույթ	Ժամկետ,	Արժեկտրոնի եկամտաբերություն
				ամիս	
19.06.2019	3,000,000	120,000	USD	51	5.50%
29.10.2019	2,854,725	114,189	USD	51	5.50%
21.04.2022	5,000,000	200,000	USD	27	4.75%
08.09.2022	3,000,000	120,000	USD	27	4.75%

Բանկի կողմից տեղաբաշխված պարտատոմսերը

Ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցման շրջանակներում 2022թ. Բանկի կողմից տեղաբաշխվել են «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ 2 տրանշի և «ՖԻՆԲԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ 7 տրանշի տեղաբաշխումները:

Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը

2022 թվականին Բանկն իրականացրել է 112,614 հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի լրացուցիչ տեղաբաշխում՝ փակ բաժանորդագրության միջոցով: Բանկի հասարակ անվանական 1 բաժնետոմսի շուկայական գինը կազմել է 24,819.4 ՀՀ դրամ: Արդյունքում, Բանկի համալրված կապիտալը կազմել է 2,795,012 հազ. ՀՀ դրամ:

Բանկի արտարժույթի առքուվաճառքի գործառնությունները

Տարվա ընթացքում ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն շարունակել է ակտիվ գործունեություն ծավալել արտարժույթային գործառնություններում: Արտարժույթային գործառնությունների ծավալներն ըստ արտարժույթների կազմել են.

- ԱՄՆ դոլարով գործարքների ծավալը՝ մոտ 1,249 մլն ԱՄՆ դոլար,
- Եվրոյով գործարքների ծավալը՝ 2,146 մլն Եվրո,
- ՌԴ ռուբլով գործարքների ծավալը՝ 132.3 մլրդ ՌԴ ռուբլի:

2022թ արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտը կազմել է ավելի քան 9.4 մլրդ ՀՀ դրամ:

Բանկի որդեգրած՝ դեպի հաճախորդն ուղղված քաղաքականության ներքո Բանկը շարունակեց մրցակցային գնանշումներ իրականացնել արտարժույթային շուկայում:

Բանկի կողմից հաճախորդներին է առաջարկվում ԱՐԱՐԱՏ-ԴԻԼԻՆԳ համակարգը, որը հնարավորություն է տալիս անկախ գտնվելու վայրից, առանց ժամանակի կորստի համակարգչով կամ ուղղակի բջջային հեռախոսով իրականացնել արտարժույթի առք ու վաճառքի ցանկացած գործառնություն ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ կողմից սահմանված գնանշումների

հիման վրա՝ բանկում գործող ՀՀ դրամով և արտարժույթով հաշիվների մնացորդների սահմաններում:

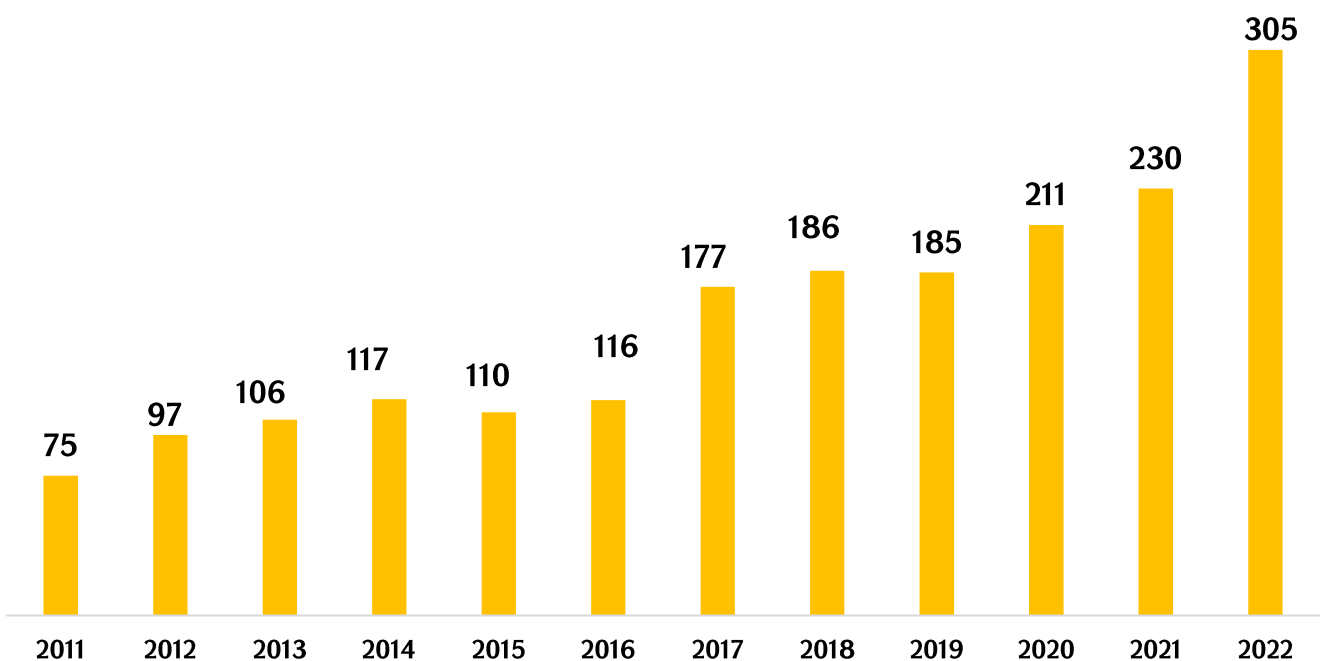
Բանկի պարտավորություններ

2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմել են 305.0 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 32.5%-ով կամ 74.7 մլրդ ՀՀ դրամով:

Նախորդ տարվա համեմատ պարտավորությունների աճը հիմնականում պայմանավորված է Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների և հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացմամբ: Տարեվերջին Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ հոդվածը կազմել է 5.3 մլրդ ՀՀ դրամ, նախորդ տարվա համեմատ աճելով 14.3%-ով, միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունները կազմել են 45.6 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա 58.2 մլրդ ՀՀ դրամի փոխարեն, իսկ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունները կազմել են 9.4 մլրդ ՀՀ դրամ՝ նախորդ տարվա 9.6 մլրդ ՀՀ դրամի փոխարեն: Պարտավորությունների կառուցվածքում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները՝ 75.2% կամ 229.4 մլրդ դրամ, որոնք իրենց մեջ ներառում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ընթացիկ հաշիվները, ցպահանջ և ժամկետային ավանդները, ՀՀ կառավարության և պետական հիմնարկների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները:

Բանկի ընդհանուր պարտավորությունների վերջին տարիների ընթացքում պատկերված է ստորև.

Պարտավորությունների ծավալային միտումը (մլրդ. ՀՀ դրամ)

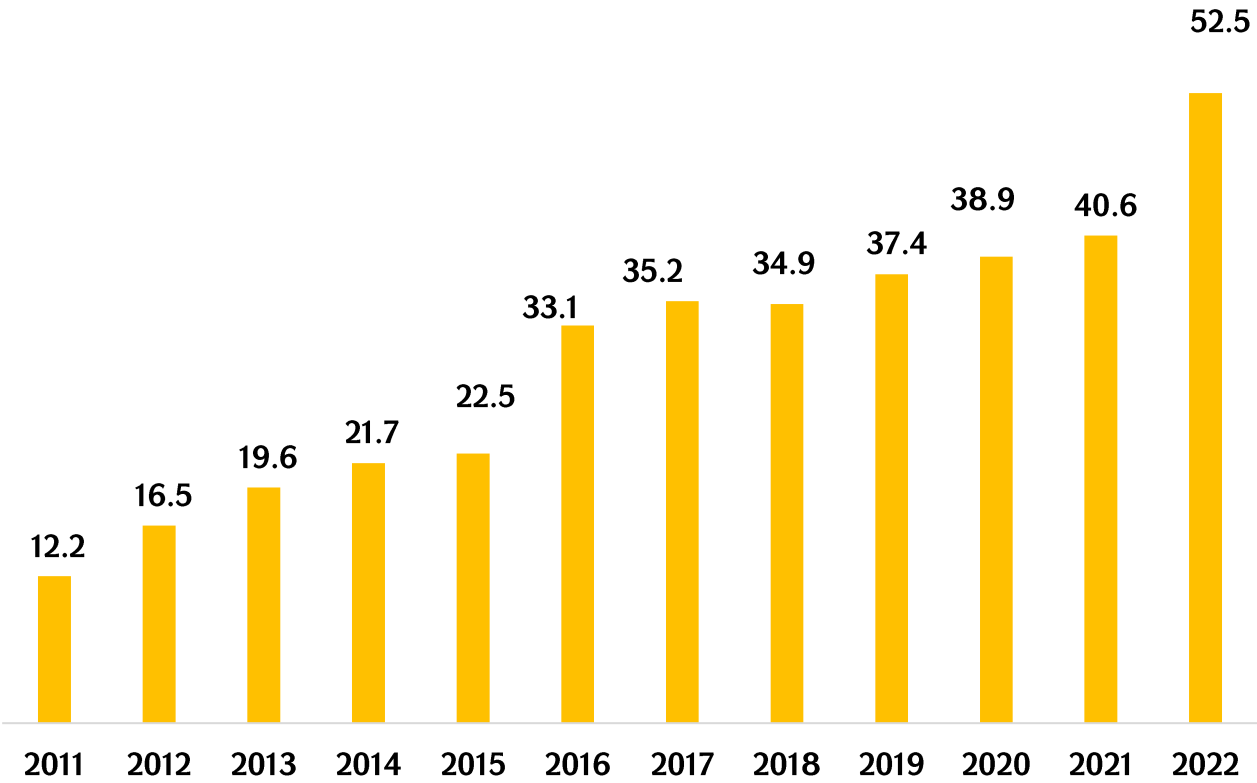

Բանկի սեփական կապիտալ

2022թ. վերջի դրությամբ Բանկի սեփական կապիտալը կազմել է 52.5 մլրդ ՀՀ դրամ, որը նախորդ տարվա վերջի համեմատ ավելացել է 11.9 մլրդ ՀՀ դրամով կամ 29.2%-ով:
 Բանկի սեփական կապիտալի փոփոխությունն ըստ տարիների արտացոլված է ստորև.

Սեփական կապիտալի ծավալային միտումը (մլրդ. ՀՀ դրամ)

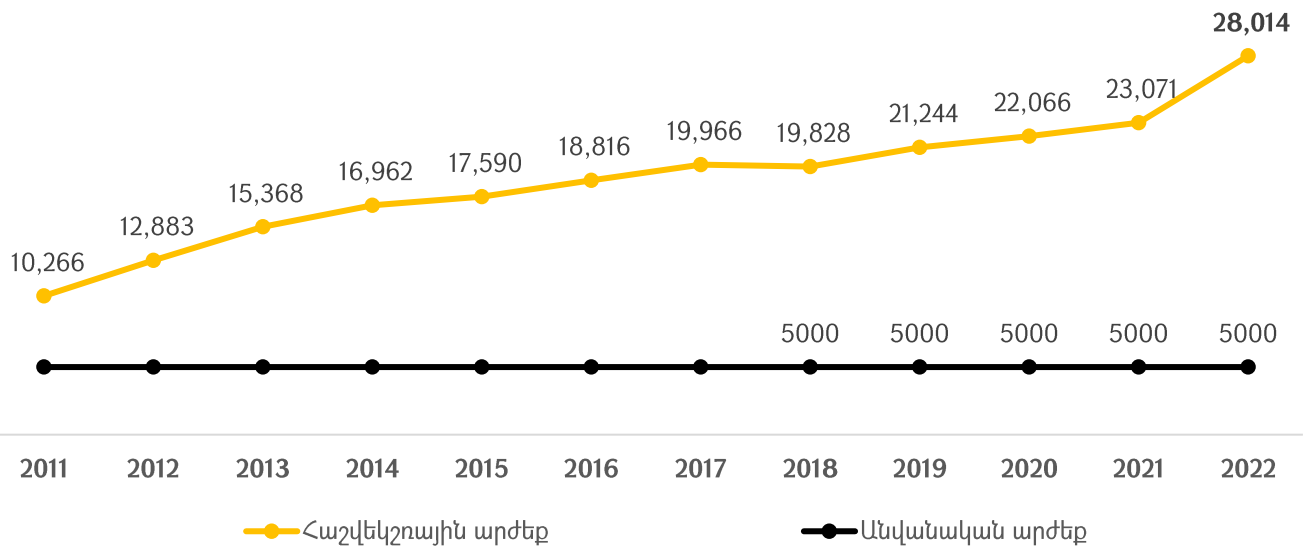

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 9,366,625 հազար ՀՀ դրամ: Համաձայն Բանկի Կանոնադրության՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 1,873,345 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 դրամ անվանական արժեքով:

2022թ. սեփական կապիտալի նվազման արդյունքում մեկ բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 28,014 ՀՀ դրամ՝ 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքի պարագայում:

Բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքի միտումը 2011-2022թթ. ընթացքում պատկերված է ստորև բերված գծապատկերում.

**Բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքի միտումը
2011-2022թթ. ընթացքում (ՀՀ դրամ)**

Հիմնական ֆինանսական ցուցանիշներ

Շահութաբերության գործակիցներ և շահաբաժիններ

Հաշվետու տարվա զուտ շահույթը կազմել է 13,172.0 մլն ՀՀ դրամ:
Բանկի գործունեության շահութաբերության ցուցանիշները կազմել են.

Կապիտալի շահութաբերություն (ROE)՝ 4.2%,

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)՝ 28.3%:

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի ցուցանիշը (EPS) կազմել է 7,031.0 ՀՀ դրամ:

Բանկի մեկ բաժնետոմսի հաշվեկշռային արժեքը տարեվերջի դրությամբ կազմել է 28,014 ՀՀ դրամ, անվանական արժեքը՝ 5,000 ՀՀ դրամ:

2022 թվականին Բանկի կողմից բաժնետերերին վճարվել են շահաբաժիններ:

Ներքին հսկողական համակարգ

Ներքին հսկողության համակարգը Բանկի զարգացման ռազմավարական նպատակների իրագործման և կառավարման հիմնական տարրերից է:

Բանկի ներքին հսկողության համակարգի գլխավոր նպատակը Բանկի գործունեության ու որոշումների կայացման գործընթացների նկատմամբ արդյունավետ հսկողության ապահովումն է:

Այդ, իսկ նպատակով Բանկում ներդրված է միջազգային լավագույն փորձին համապատասխան ներքին հսկողության համակարգ և հսկողական գործառույթներ, այդ թվում՝ ռիսկերի գնահատման հիման վրա բանկի Ներքին աուդիտի աշխատանքների պլանավորման, աուդիտի իրականացման և հետստուգումային հսկողության (Follow up) գործառույթ:

Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության միջազգային ստանդարտներին ու վարվելակերպի կանոններին համապատասխան Բանկում ներդրված Ներքին աուդիտի գործառույթն ապահովում է անկախ և անկողմնակալ հավաստման (assurance) գործունեության իրականացում՝ ուղղված Բանկի կառավարման, ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Նշվածի ներքո հաշվետու տարվա ընթացքում Ներքին աուդիտի կողմից՝ Տարեկան աշխատանքային ծրագրի համաձայն իրականացվել են ռիսկերի վրա հիմնված Բանկի տարբեր գործարար գործընթացների, տարածքային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի համալիր ու նպատակային ստուգումներ և ուսումնասիրություններ:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների նպատակն է եղել Ներքին աուդիտի կողմից գնահատելու բանկում ներքին հսկողության, ռիսկերի կառավարման, ներքին տեղեկատվական և հաշվետվողական համակարգերի արդյունավետությունը:

Ստուգումների և ուսումնասիրությունների արդյունքները նպաստել են բացահայտված խնդիրների վերացման նպատակով ուղղիչ և կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացմանը՝ ուղղված բանկի ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգերի ու գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

Վճարահաշվարկային գործառնություններ

Բանկը հաճախորդների դրամական փոխանցումների սպասարկման որակը բարձրացնելու և գործընթացը դյուրացնելու նպատակով 2022թ. ընթացքում շարունակել է զարգացնել համագործակցությունը Unistream, MoneyGram, Ria Money Transfer, Intel Express և MoneyTun արագ դրամական փոխանցումների համակարգերի հետ՝ ներդնելով արդիական ծառայություններ և ծավալների խթանման համատեղ միջոցառումներ կազմակերպելով:

Համագործակցության խորացման արդյունքում Բանկը հաշվետու տարում կարողացավ հաճախորդներին առաջարկել մատչելի սպասարկման սակագներ՝ շուկայում ապահովելով մրցակցային կայուն դիրք:

Բանկի կողմից առաջարկվող արագ դրամական փոխանցումների տարբեր համակարգերի լայն ընտրության շնորհիվ մեր հաճախորդները հնարավորություն ունեն փոխանցումներ կատարելու և ստանալու աշխարհի ցանկացած երկրից, որտեղ գործում են համագործակցող արագ դրամական փոխանցումների համակարգերը: Բանկը զարգանում է ժամանակին համընթաց և անընդհատ նորարար ծառայություններ է ներդնում: Մասնավորապես Փոր-օնլայն МИГ և Тинькофф օնլայն ծառայությունները, որոնք թույլ են տալիս մոբայլ հավելվածի միջոցով ընդամենը հեռախոսահամար նշելով իրականացնել ԱրարատԲանկի հաշվետեր հաճախորդների քարտերի և հաշիվների համալրումներ ՌԴ-ից, ինչպես նաև ԱՄՆ-ից գործում է Moneytun/Ararat Direct համանման ծառայությունը: Ներկա պահին Բանկը գործարկեց Bank Deposit ծառայությունը Ria Money համակարգի հետ համատեղ, որը ծածկում է Եվրոպական երկրները քարտային համալրումների մասով: Բանկը՝ առաջինը ՀՀ շուկայում, «Юнистрим» առաջատար արագ դրամական փոխանցումների համակարգի օպերատոր հանդիսացող,

բանկի թղթակից АО КБ «Юнистрим» բանկի հետ համատեղ ներդնում է հեռախոսահամարի նշումով հաճախորդների բանկային/քարտային հաշիվների համալրման ծառայությունը, որը հնարավորություն կտա ներգրավելու հաճախորդների լայն սեգմենտ և ապահովելու եկամտի աճ:

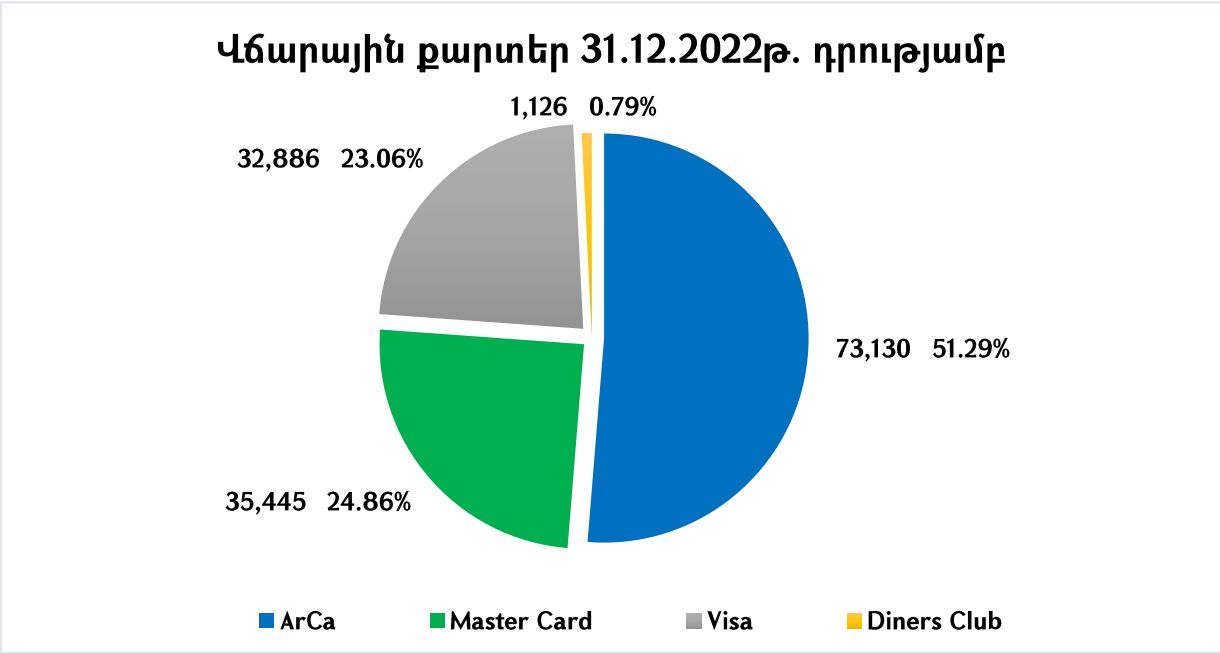
Բանկում կիրառվող մրցունակ սակագների և սպասարկման բարձր որակի շնորհիվ Ria Money Transfer համակարգի կողմից Բանկը կրկին արժանացել է «Տարվա գործընկեր» մրցանակի՝ 2022թ.-ին ևս հիանալի արդյունքներ գրանցելու, հաշվի առնելով իրականացված գործարքների ծավալն ու քանակը և սպասարկման որակը:

Վճարային քարտեր

Բանկի համար զարգացման գերակա ուղղություններից մեկն է վճարային քարտերի թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը:

Բանկը թողարկում է ArCa բանկային վճարային քարտեր (ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa Junior, “ArCa Մոր և Մանկան”, ArCa Gift, Arca Green Line), Visa քարտեր (Visa Classic, Visa Gold, Visa Infinite), Master քարտեր (MasterCard Standard, MasterCard Gold, MasterCard Business), ինչպես նաև Diners քարտեր (Diners Club Young Professional, Diners Club Super Premium):

31.12.2022թ. դրությամբ Բանկի ակտիվ գործող վճարային քարտերի թիվը կազմել է 142,587 հատ, որից 73,130-ը բաժին է ընկնում ArCa վճարային քարտերին, 35,445-ը՝ MasterCard, 32,886-ը՝ Visa Card միջազգային վճարային քարտերին, 1,126-ը՝ Diners Club միջազգային վճարային քարտերին:

Բանկին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերը կապված են նրա ֆինանսատնտեսական գործունեության արդյունքներից և արտահայտվում են ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասամբ չկատարելու հանգամանքով: Բանկը մշտապես զարգացնում է իր ֆինանսատնտեսական վիճակին սպառնացող ռիսկերի կառավարման արդյունավետությունը և որպես հիմնական ռիսկեր դիտարկում՝ վարկային, իրացվելիության, շուկայական, գործառնական, տնտեսության վիճակի և օրենսդրության փոփոխություններով պայմանավորված ռիսկերը: Թողարկողի բնականոն գործունեությանը սպառնացող ռիսկեր կարող են առաջացնել նաև արտաքին գործոնները, որոնք թողարկողից անկախ են: Նման ռիսկերից զերծ մնալու կամ հետևանքները նվազեցնելու նպատակով բանկը մշակում է գործունեության անընդհատության ապահովման և արտակարգ իրավիճակներում գործելու ընթացակարգեր:

Վարկային ռիսկը բանկի վարկառուների, փոխառուների և բանկի նկատմամբ պարտավորություններ ստանձնած անձանց կողմից պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և սահմանված չափով կամ մասամբ չկատարելու հավանականությունն է ինչը կարող է վնաս հասցնել բանկի կապիտալին: Վարկային ռիսկի արդյունավետ կառավարումը բանկի կարևորագույն խնդիրներից է: Վարկային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման նպատակով Բանկը կարևորում է վարկային պայուսակի դիվերսիֆիկացիան, հսկողություն սահմանում տարբեր տեսակի կենտրոնացումների վրա, վարկավորելիս որպես ապահովվածություն նախապատվություն է տալիս վարկառուի վարկունակությանը և վճարունակությանը, ինչի արդյունքում խնդրահարույց վարկերի տեսակարար կշիռը վարկային պայուսակում բավականին փոքր է:

Իրացվելիության ռիսկ, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկը կարող է առաջանալ դրամական ներհոսքի կրճատման, ներգրավման աղբյուրների սահմանափակման, մակրոտնտեսական իրավիճակի փոփոխության, օրենսդրական փոփոխությունների, նորմատիվային դաշտի փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության ռիսկի հետևանքով Բանկի հնարավորություններն ակտիվներն արագ և շուկայական գնով իրացնելը կոժվարանա, հետևաբար նաև խնդիրներ կարող են առաջանալ պայմանագրային պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջությամբ կատարելու: Իրացվելիության ռիսկերի կառավարման նպատակով Բանկում ներդրվել են սահմանաչափերի պահպանման և ամենօրյա կտրվածքով հսկողության իրականացման մեխանիզմներ: Բանկում իրականացվում են ընթացիկ, կարճաժամկետ և երկարաժամկետ իրացվելիության ռիսկի կառավարում, իրացվելիության ճեղքվածքի և բացասական ազդեցության սցենարային վերլուծություններ:

Ընդհանուր տնտեսության ռիսկեր, երբ << մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող է բացասաբար ազդել բանկի գործունեության վրա, մասնավորապես կարող է ուղեկցվել Բանկի կողմից սպասվող եկամուտների նվազմամբ և շահույթի պլանային ցուցանիշի մակարդակի ապահովման դժվարություններով:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխության ռիսկը, որի պատճառ կարող են հանդիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման և կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության լիցենզավորման և կարգավորման նպատակը ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունն է, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Մրցակցային ռիսկ, որն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում, ինչն էլ իր ազդեցությունն է ունենում Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա, որի պատճառով Բանկը չի կարող երաշխավորել պլանավորված շահույթի ստացումը:

Կադրերի հոսունության ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է մրցունակ կադրերի աշխատանքից ազատման դեպքում Բանկի վնասներ կրելու հավանականությունը:

Գործառնական ռիսկը, որը կարող է ի հայտ գալ ներքին գործընթացների, համակարգերի խափանմամբ, մարդկային գործոնի կամ արտաքին գործոնների բացասական ազդեցության արդյունքում, ինչը կարող է կորուստ բերել բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա: Գործառնական ռիսկի հետևանքով կարող է վտանգվել նաև բանկի համբավը: Գործառնական ռիսկերի գնահատման և մոնիտորինգի համար Բանկում գործում է ռիսկային պատահարների վերաբերյալ տեղեկատվության հավաքագրման համակարգ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ, որը ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում արժեքի փոփոխության ռիսկն է, որն էլ իր հերթին կարող է ազդել Բանկի զուտ շահույթի վրա: Շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Նման տատանումները տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում կարող են ինչպես ավելացնել, այնպես էլ նվազեցնել տոկոսային մարժան, հանգեցնել վնասների: Բանկում տոկոսադրույքի կառավարման նպատակով կիրառվում են բազիսային, եկամտաբերության կորի փոփոխության և ժամկետային անհամապատասխանության ռիսկերի գծով վերլուծություններ:

Արտարժույթի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկը: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսված ակտիվները գերազանցում են կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված պարտավորություններից:

Ելնելով ՀՀ-ում տնտեսական, քաղաքական զարգացումներից և հաշվի առնելով բանկային համակարգի զարգացման ներկա վիճակը, Բանկի զգուշավոր գործելակերպը, Բանկ-

Հաճախորդ գործարար հարաբերությունների ներկայիս դրսևորումները, ինչպես նաև այն, որ ՀՀ կենտրոնական բանկը հստակ կանոնակարգել է և խիստ հսկողություն է իրականացնում բանկերի նկատմամբ՝ նշված ռիսկերի ի հայտ գալու հավանականությունը ձգտում է նվազագույնի:

Բանկի աշխատակիցները

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿԻ գործունեության հաջողությունը պայմանավորված է աշխատողների բարեխիղճ ու նպատակասլաց աշխատանքով, ուստի Բանկը մշտապես արժևորում է յուրաքանչյուր աշխատողի ներդրումը Բանկի զարգացման գործում:

Կարևորելով աշխատողների մասնագիտական և անձնական զարգացումը՝ Բանկն աշխատողների համար ստեղծում է հավասար հնարավորություններ յուրաքանչյուր աշխատողի ներդրման արդարացի գնահատման, նախաձեռնության խթանման, թիմի ձևավորման համար: Բանկի ղեկավարությունն առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձնում անձնակազմի մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործման, առաջխաղացման և մոտիվացման գործընթացին:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ինչպես նախորդ տարիներին, այնպես էլ 2022 թվականի ընթացքում, Բանկի ղեկավարությունն իր ուշադրության ներքո է պահել անձնակազմի մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործմանը, մոտիվացմանը (խրախուսման, առաջխաղացման և այլն) վերաբերող ցանկացած հարց:

ՀՀ բանկային համակարգում մրցունակ անձնակազմ ձևավորելու նպատակով Բանկը պարբերաբար վերանայում է անձնակազմի բնագավառը կարգավորող ներքին իրավական ակտերը, որոնցով ներդրվում են միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա մշակված անձնակազմի հավաքագրման, մրցույթների կազմակերպման, վերապատրաստման և ատեստավորման համակարգեր: Նշված համակարգերը նպաստում են աշխատողների վերաբերյալ ընդունվող ցանկացած որոշման արդարության և թափանցիկության մակարդակի բարձրացմանը:

Բանկում առանձնակի ուշադրություն է դարձվում նաև նոր ընդունվող աշխատողների մասնագիտական բարձր պատրաստվածությանը և նրանց համապատասխանությանը Բանկի ներքին բիզնես մշակույթին:

Բանկի աշխատողի կերպարի հիմնական բնութագրիչ է դիտվում մասնագիտական գիտելիքների, ունակությունների, համապատասխան որակների և գործարար վարվելակերպի համարժեք զուգակցումը:

Բանկը, պահպանելով կառավարման դասական գործընթացները, միաժամանակ ներմուծում է կառավարման այնպիսի մոդելներ, որոնք նպատակաուղղված են աշխատանքային թիմի համախմբմանը՝ նրա նպատակների ու խնդիրների իրականացման գործում:

Չնայած այն հանգամանքին, որ անձնակազմի համալրման և վարչական հարցերը շատ ժամանակատար են՝ Բանկի անձնակազմի կառավարման քաղաքականությունում առանձնակի կարևորություն և ուշադրություն է դարձվում տաղանդների կառավարմանը, թիմի մոտիվացմանը, Բանկին բնորոշ արժեքների համակարգի և կորպորատիվ մշակույթի ձևավորմանը:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմել է 1,012 մարդ:

Տարածքային գործունեություն

Բանկը, մշտապես առաջնորդվելով իր հաճախորդի կողքին լինելու, խորհրդատվություն տրամադրելու, արդյունավետ և օպտիմալ լուծումներ առաջարկելու, գործունեության աշխարհագրության շարունակական ընդլայնման և զարգացման քաղաքականությամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկի մասնաճյուղերի թիվը կազմել է 51:

Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	2022	2021
	թվական	թվական
Ձույր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	13,171,539	2,262,716
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	46,550,225	39,423,916
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE),%	28.30	5.74
Ձույր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	13,171,539	2,262,716
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	314,208,866	259,894,413
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA),%	4.19	0.87
Ձույր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	13,171,539	2,262,716
<u>Գործառնական եկամուտ</u>	24,115,330	10,055,617
Ձուտ շահույթի մարժա (NPM), %	54.62	22.50
Գործառնական եկամուտ	24,115,330	10,055,617
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	314,208,866	259,894,413
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	7.67	3.87
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	314,208,866	259,894,413
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	46,550,225	39,423,916
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.75	6.59
Ձույր փոկոսային եկամուտ	11,644,221	8,360,244
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	236,585,564	207,362,772
Ձուտ տոկոսային մարժա (NIM), %	4.92	4.03
Տոկոսային եկամուտ (ՏԵ)	23,301,669	19,007,770
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԵԱ)	236,585,564	207,362,772
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	9.85	9.17
Տոկոսային ծախսեր (ՏԾ)	11,657,448	10,647,526
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են փոկոսային ծախսեր (ՄԾՊ)	267,658,642	220,470,499
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր, %	4.36	4.83
Ձույր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	13,171,539	2,262,716
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	1,788,885	1,760,731

Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	7362.99	1285.10
Սփրեդ (ՏԵ)/(ՄԵԱ) - (ՏԾ)/(ՄԾՊ)	5.49	4.34

Բանկի հետագա զարգացման նկարագիրը

Բանկի հեռանկարային զարգացումը միտված է Բանկի ցուցանիշների դինամիկ աճի ապահովմանը, հաճախորդներին հասանելի, նորարարական, շուկայում մրցունակ ծառայությունների մատուցմանն ու հավատարիմ հաճախորդների շրջանակի, որակյալ կադրային ներուժի պահպանմանը, միջազգային գործընկերների հետ փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանը:

Բանկը նպատակադրել է ինչպես ինտենսիվ, այնպես էլ էքստենսիվ աճ իր հիմնական ցուցանիշների և բանկային ծառայությունների բոլոր ուղղությունների գծով՝ ՀՀ ֆինանսարանկային շուկայում առաջարկելով միջազգային լավագույն բանկային լուծումների և հաճախորդների արագ փոփոխվող կարիքների վրա հիմնված ծառայություններ:

Այսպիսով, Բանկը առաջիկա ժամանակահատվածում բանկային համակարգում սուր մրցակցությանը դիմակայելու, իր կայուն ու վստահելի դիրքը պահպանելու և ֆինանսատնտեսական ցուցանիշների առաջանցիկ աճի ապահովմանն ուղղված 2023թ-ի համար նախանշել է հետևյալ ուղենիշները՝

- Գործունեության երեք ուղղությունների՝ ավանդական, թվային և ներդրումային բանկային ծառայությունների շարունակական զարգացում:
- Արդյունավետության և շահութաբերության ցուցանիշների բարելավում:
- Թվայնացման աստիճանի բարձրացում՝ թվային փոխակերպում:
- ՄՌԿ քաղաքականության համապարփակ բարեփոխումների իրականացում:
- Միջազգային գործընկերների ցանցի ընդլայնում :
- Կայուն զարգացման նպատակներ և «կանաչ» ռազմավարություն:
- Մասնաճյուղային ցանցի արդյունավետ կառավարում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից մինչև զեկույցը պատրաստելու օրը ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (որպես հաշվետու թողարկող) տեղի ունեցած կարևոր դեպքերի նկարագիրը

- 🔥 **ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ** Խորհրդի 04.03.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-14/Լ-Հ) արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին:
- 🔥 **ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ** Խորհրդի 11.02.2022թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-01/Լ**) Ավան 1 և Գյումրի 3 մասնաճյուղերի գործունեությունը դադարեցնելու մասին :
- 🔥 **ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ** Խորհրդի 11.04.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-19/Լ-Հ) արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին:

- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 18.04.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-04/Լ) Կոմիտաս մասնաճյուղի կանոնադրությունում փոփոխություն կատարելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 20.05.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-07/07Լ) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողով հրավիրելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 20.05.2022թ. որոշումը (որոշում ՈՐԽ0102-07/07Լ) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողով հրավիրելու մասին ուժը կորցրած ճանաչելու և ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 31.05.2022թ. որոշումը (որոշում ՈՐԽ0102-08Լ) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետերերի ընդհանուր ժողով հրավիրելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը 21.06.2022թ. որոշել է՝

  1. ձևավորել հաշվիչ հանձնաժողով (որոշում ԲԺ0201-01/Ա),
  2. հաստատել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2021 թվականի գործունեության արդյունքները (որոշում ԲԺ0201-02/Լ),
  3. հաստատել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2021 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները (որոշում ԲԺ0201-03/Լ),
  4. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 31.12.2021թ. դրությամբ տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված զուտ շահույթը որպես չբաշխված շահույթ թողնել ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի տրամադրության տակ (որոշում ԲԺ0201-04/Լ),
  5. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 31.12.2021թ. դրությամբ ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված 21,068 մլն ՀՀ դրամ կուտակված շահույթից 3,000 մլն ՀՀ դրամն ուղղել բաժնետերերին շահութաբաժինների վճարմանը, որի արդյունքում մեկ բաժնետոմսի դիմաց վճարման ենթակա է 1,703.83 ՀՀ դրամ: Շահութաբաժինների վճարումը սկսել 2022 թվականի հուլիսի 20-ից(որոշում ԲԺ0201-05/Լ),
  6. Որպես ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ 2022-2023 թվականների ֆինանսական գործունեության արտաքին աուդիտն իրականացնող անձ հաստատել «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ աուդիտորական կազմակերպությանը: (որոշում ԲԺ0201-06/Լ),
  7. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ խորհրդի անդամ (խորհրդի նախագահ) Գրիգոր Հովհաննիսյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-07/Ա),
  8. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ խորհրդի անդամ Արզիկ Սուվարյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-08/Ա),
  9. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ Կորյուն Աթոյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-09/Ա),

10. ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի անդամ Կարեն Բաբաջանյանի լիազորությունների ժամկետը լրանալու կապակցությամբ նրան վերընտրել Բանկի Խորհրդի անդամի պաշտոնում (որոշում ԲԺ0201-10/Ա) :

- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 21.07.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-11/Լ) լրացուցիչ բաժնետոմսեր թողարկելու և փակ բաժանորդագրությամբ տեղաբաշխում իրականացնելու միջոցով ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կանոնադրական կապիտալի ավելացման մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 03.08.2022թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-13/Լ**) Հրազդան մասնաճյուղի կանոնադրությունում փոփոխություն կատարելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 04.03.2022թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-03/Լ**) Մասիս մասնաճյուղի կանոնադրությունում փոփոխություն կատարելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի 22.09.2022թ. որոշում (որոշում **ԲԺ0201-01/01Լ**) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ կանոնադրության մեջ փոփոխություն կատարելու մասին՝ Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 9,366,725,000 (ինը միլիարդ երեք հարյուր վաթսուներեք միլիոն յոթ հարյուր քսանհինգ հազար) ՀՀ դրամ, որը կազմված է 1,873,345 (մեկ միլիոն ութ հարյուր յոթանասուներեք հազար երեք հարյուր քառասուսուհինգ) հատ հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 5,000 (հինգ հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:
Բանկի հայտարարված հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափը սահմանված է 3,000,000 (երեք միլիոն) հատ բաժնետոմս:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 23.11.2022թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-22/Լ) Սեբքստիա մասնաճյուղի կանոնադրությունում փոփոխություն կատարելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 01.09.2022թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-41/01Լ-Հ**) արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետոմսերի լրացուցիչ թողարկման արդյունքում կանոնադրական կապիտալի համալրման հետ կապված կանոնադրության մեջ կատարված փոփոխությունները 2022թ. դեկտեմբերի 27-ին գրանցվել են ՀՀ Կենտրոնական բանկում:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետոմսերը առևտրին թույլատրելու և բաժնետոմսերի ազատ (C) շուկայում ընդգրկելու վերաբերյալ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ գլխավոր տնօրենի 2023 թվականի փետրվարի 17-ի թիվ ՑԲ-001-02/23 որոշումը՝ առևտրին թույլատրման պահից թույլատրելով նշված բաժնետոմսերով նաև հասցեական առևտուրը և ռեպո գործարքների կնքումը:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 06.04.2023թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-06/Լ**) Կոտայք մասնաճյուղի կանոնադրությունում փոփոխություն կատարելու մասին:

- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 03.05.2023թ. որոշում (որոշում **ՈՐԽ0102-09/L**) Տիգրան Գալստյանին Բանկի գլխավոր հաշվապահի պաշտոնից ազատելու և Անահիտ Վարդանյանին Բանկի գլխավոր հաշվապահի պաշտոնում ժամանակավոր նշանակելու մասին :
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 19.05.2023թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-10/L) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետերերի 2023 թվականի տարեկան ընդհանուր ժողով հրավիրելու մասին:
- ▶▶ ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խորհրդի 01.06.2023թ. որոշում (որոշում ՈՐԽ0102-13/L) ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ բաժնետերերի 2023 թվականի տարեկան ընդհանուր ժողով հրավիրելու և Խորհրդի 2023 թվականի մայիսի 19-ի թիվ 10/L որոշումն ուժը կորցրած ծանաչելու մասին:

- ▶▶ 2021 թվականի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2021 թվականի տարեկան գործունեության հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2022 թվականի 1-ին եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2022 թվականի 2-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2022 թվականի 3-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2022 թվականի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը,
- ▶▶ 2023 թվականի 1-ին եռամսյակի միջանկյալ հաշվետվությունը:

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2022թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի Բաժնետերերին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., նշված ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև նշված ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 27-ի (բ) կետում և Ծանոթագրություն 17-ում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 47%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (այսուհետ՝ ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ռեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ռեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Բացի այդ, 2022թ-ին Բանկը վերահաշվարկվել է նախորդ ժամանակաշրջանների ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարները, ինչը մեծացնում է այդ հարցի կարևորությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար:</p> <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում նաև ներգրավելով պարտքային ռիսկերի գծով մեր ներքին մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը՝ ներգրավելով նաև տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգերը ստուգելու համար: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կատարված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված՝ 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին,

	<p>որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված՝ 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատվում է անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալները՝ համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված գեղչերի տեղին լինելը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մոդելներում օգտագործվող ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը վերահսկող համակարգերի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, վճարումների ուշացման և վարկերի մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում, այդ գործընթացում ներգրավելով նաև տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին, և ստուգել ենք վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: - իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, ստուգել ենք համապատասխան մոդելների տվյալների ճշգրտությունը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - գնահատել ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

Հանգամանքի շեշտադրում

Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 5-ին, որտեղ նշվում է, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվում այս հարցի հետ կապված:

Համադրելի տեղեկատվությանը վերաբերող այլ հանգամանք

Բանկի 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ֆինանսական հաշվետվությունների և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների (որից վերցվել է 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը), բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 5-ում ներկայացված ճշգրտումների, աուդիտն իրականացվել է այլ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որի համապատասխանաբար 2022թ. ապրիլի 25-ի և 2021թ. ապրիլի 23-ի եզրակացություններում արտահայտվել է չձևափոխված կարծիք այդ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նշված ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի շրջանակում մենք իրականացրել ենք Ծանոթագրություն 5-ում ներկայացված ճշգրտումների աուդիտը, որոնք կատարվել են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համար ներկայացված և 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համադրելի տվյալները վերահաշվարկելու համար: Մեզ չի հանձնարարվել իրականացնել 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ֆինանսական հաշվետվությունների (որոնք այստեղ ներկայացված չեն) աուդիտ, դիտարկում կամ կիրառել որևէ ընթացակարգ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հետ կապված, բացառությամբ ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 5-ում ներկայացված ճշգրտումների: Յետևաբար, մենք կարծիք կամ որևէ այլ հավաստիացում չենք արտահայտում որպես մեկ ամբողջություն վերցված համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Այնուամենայնիվ, մեր կարծիքով, Ծանոթագրություն 5-ում ներկայացված ճշգրտումները տեղին են և կատարվել են ըստ պատշաճի:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Բանկը լուծարելու կամ Բանկի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Էական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են Էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օդակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օդակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օդակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

[Handwritten signature]

Իրինա Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ

KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
12 հունիսի 2023թ.

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ Վերահաշվարկված*
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	23,299,551	19,001,496
Այլ տոկոսային եկամուտ	6	2,118	6,274
Տոկոսային ծախս	6	(11,657,448)	(10,647,526)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		11,644,221	8,360,244
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	7	4,373,174	2,213,656
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	7	(1,651,734)	(1,090,930)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գուտ եկամուտ		2,721,440	1,122,726
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	8,919,777	1,549,551
Չուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		243,583	(28,399)
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով		236	68,322
Այլ գործառնական եկամուտ	9	1,311,194	914,764
Այլ գործառնական ծախս	9	(725,121)	(1,931,591)
Գործառնական եկամուտ		24,115,330	10,055,617
Չուտ օգուտ արժեքը կումուլյացիոն ֆինանսական գործիքների գծով	10	903,399	17,640
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(5,271,700)	(4,214,672)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(3,584,511)	(3,172,755)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		16,162,518	2,685,830
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(2,990,979)	(423,114)
Շահույթ տարվա համար		13,171,539	2,262,716
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(1,108,440)	(439,845)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(200)	(53,837)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
		(1,108,640)	(493,682)
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(1,108,640)	(493,682)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		12,062,899	1,769,034

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Բազային	29	7.36	1.29
Նոսրացված	29	7.36	1.29

* Համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է սխալների ուղղման արդյունքում (տես Ծանոթագրություն 5):

9-ից 95-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 12-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Միեր Անանյան
 Վարչության նախագահ

Անահիտ Վարդանյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
			Վերահաշ- վարկված*	Վերահաշ- վարկված*
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	85,496,674	43,415,731	31,458,022
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		2,068	2,733	857
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14			
– Բանկի կողմից պահվող		42,426,936	26,998,365	21,858,087
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	5,974,127	5,847,760
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	14			
– Բանկի կողմից պահվող		9,031,499	7,042,821	8,667,639
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	6,817,425	5,193,394
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15	33,330,138	9,383,053	2,439,865
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	16	7,875,241	6,592,620	11,901,670
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	166,445,604	151,253,300	148,985,069
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	5,239,001	5,280,358	6,059,638
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	3,121,428	2,917,337	3,102,141
Գուղվիլ		-	362,602	362,602
Առգրավված ակտիվներ		1,805,492	1,884,816	1,965,096
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	12	-	-	288,852
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	318,275	192,189	88,934
Այլ ակտիվներ	20	2,417,983	2,789,915	1,287,481
		357,510,339	270,907,392	249,507,107
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		-	397	1,202
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	21	5,307,086	4,641,599	1,937,673
Այլ փոխառու միջոցներ	22	55,024,829	67,748,523	77,563,907
Ստորադաս պարտավորություն	22	1,622,546	1,979,440	2,154,443
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	12,008,019	10,715,977
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	23	5,487,085	12,998,487	15,165,242
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	24	229,413,186	124,766,775	97,936,482
Վարձակալության գծով պարտավորություն	19	3,302,023	3,531,085	3,261,337
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		2,414,567	234,752	-
Այլ պարտավորություններ	24	2,459,838	2,377,047	1,918,610
		305,031,160	230,286,124	210,654,873
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ				
Բաժնետիրական կապիտալ	26	9,366,725	8,803,655	8,803,655
Էմիսիոն եկամուտ		10,263,687	8,031,745	8,031,745
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		(1,233,244)	(124,604)	369,078
Զբաղիված շահույթ		34,082,011	23,910,472	21,647,756
		52,479,179	40,621,268	38,852,234
		357,510,339	270,907,392	249,507,107

* Համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է սխալների ուղղման արդյունքում (տես Ծանոթագրություն 5):

	2022թ. Ծնթգ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Ստացված տոկոսներ	23,332,375	18,886,785
Վճարված տոկոսներ	(11,223,313)	(10,656,668)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	4,373,174	2,213,656
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,651,734)	(1,090,931)
Չուտ վճարումներ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	139,682	(27,937)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	9,414,047	1,559,619
Այլ ստացված եկամուտ	560,428	(1,018,252)
Վճարումներ աշխատակիցներին	(5,052,484)	(4,156,833)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(2,039,690)	(1,694,251)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(274,918)	15,190
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(26,271,728)	(7,155,551)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(1,667,092)	5,157,075
Հանախորդներին տրված վարկեր	(33,797,089)	(10,736,761)
Այլ ակտիվներ	87,752	(803,153)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	60,447	(617)
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	2,382,546	3,055,196
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(11,999,996)	1,294,995
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	124,578,156	33,111,874
Այլ պարտավորություններ	176,853	575,192
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	71,127,416	28,528,628
Վճարված շահութահարկ	(528,604)	(282,591)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	70,598,812	28,246,037
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(686,432)	(515,661)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(22,134,895)	(25,770,483)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	9,710,582	19,349,000
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(95,575)	(3,209,403)
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	4,747,434	3,052,538
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(8,458,886)	(7,094,009)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	(1,192,289)	(367,106)
Վճարված շահաբաժիններ	(3,000,000)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	2,795,012	-
Ստացված այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	14,424,285	23,446,061
Այլ փոխառու միջոցների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	(16,543,695)	(27,206,443)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,554,180	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,870,300)	(1,037,106)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(9,832,807)	(5,164,594)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	52,307,119	15,987,434
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(10,237,912)	(4,039,271)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	11,736	9,546
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	43,415,731	31,458,022
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13 85,496,674	43,415,731

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ. ¹ ըստ նախորդ տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների	8,803,655	8,031,745	369,078	21,022,086	38,226,564
Սխալների ուղղման ազդեցությունը*	-	-	-	625,670	625,670
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ. (վերահաշվարկված)	8,803,655	8,031,745	369,078	21,647,756	38,852,234
Շահույթ տարվա համար (վերահաշվարկված)	-	-	-	2,262,716	2,262,716
Այլ համապարփակ վնաս					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(439,845)	-	(439,845)
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(53,837)	-	(53,837)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(493,682)	2,262,716	1,769,034
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ. (վերահաշվարկված)	8,803,655	8,031,745	(124,604)	23,910,472	40,621,268
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ. (վերահաշվարկված)	8,803,655	8,031,745	(124,604)	23,910,472	40,621,268
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	13,171,539	13,171,539
Այլ համապարփակ վնաս					
- Իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	(1,108,440)	-	(1,108,440)
- Շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(200)	-	(200)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(1,108,640)	13,171,539	12,062,899
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	563,070	2,231,942	-	-	2,795,012
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	(3,000,000)	(3,000,000)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	563,070	2,231,942	-	(3,000,000)	(204,988)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	9,366,725	10,263,687	(1,233,244)	34,082,011	52,479,179

* Համադրելի տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է սխալների ուղղման արդյունքում (տես Ծանոթագրություն 5):

1 Ընդհանուր տեղեկատվություն

(ա) Կառուցվածքը և գործունեությունը

«ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Բանկ) բաց բաժնետիրական ընկերություն է, որի գործունեությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: Բանկը 1991թ-ին հիմնադրված «Հայկաս Բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդն է: Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից 1991թ. սեպտեմբերի 20-ին տրված թիվ 4 լիցենզիայի համաձայն:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, վարկերի տրամադրումը, արտարժույթով գործարքների իրականացումը և իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն է:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club վճարային համակարգերի անդամ:

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է 51 մասնաճյուղերի և Երևանում գտնվող գլխամասային գրասենյակի միջոցով: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Երևան, Բուզանդի 87 շ., 85 տարածք:

Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի կազմը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ.	2021թ.
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	68.35%	72.73%
Բարսեղ Բեգլարյան	21.37%	22.63%
Սանասար Բեգլարյան	9.94%	4.28%
Այլ փոքրամասնության բաժնետերեր	0.34%	0.36%
	100.00%	100.00%

2022թ-ին Բանկը թողարկել է լրացուցիչ 112,614 բաժնետոմս՝ մեկ բաժնետոմսի համար 5,000 դրամ անվանական արժեքով, որոնք ձեռք են բերվել Բանկի բաժնետերեր՝ Սանասար Բեգլարյանի և Բարսեղ Բեգլարյանի կողմից՝ մեկ բաժնետոմսի համար 24,819 դրամ արժեքով:

Բանկի վերջնական հսկող անձն է Բարսեղ Բեգլարյանը, ով իրավասու է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Հաշվետու ամսաթվից հետո բաժնետերերի կազմը չի փոխվել:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,012 (2021թ-ին՝ 1,014):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 31-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որին բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը գործարար միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՄ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների, ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը: Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 393.57 դրամ և 480.14 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 420.06 դրամ և 542.61 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր – Ծանոթագրություն 27 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել էլակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 27 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 32:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել որևէ նոր ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, սակայն դեռ չի գործում:

Որոշ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ առաջին անգամ կիրառվում են 2022թ-ին, սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: Որոշ համադրելի տվյալներ ճշգրտվել են սխալների ուղղման արդյունքում (տես Ծանոթագրություն 5):

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված՝ ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսարդյունքով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված՝ արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է յոդացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք առաջանում են հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են եկամտի առաջացմանը և չեն բխում հաճախորդների հետ իրականացված փաստացի գործարքներից, Բանկը դասակարգում է որպես այլ գործառնական ծախսեր: Մնացած բոլոր ծախսերը դասակարգվում են որպես ընդհանուր վարչական ծախսեր:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ և ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները:

- արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և կորուստներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկն այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև Բանկը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները:

Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի վերափոխումը չի դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում է գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև ներկայացված դուրսգրման քաղաքականությունը): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում վերափոխման նշանակալի լինելը գնահատելու համար:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեգրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորուստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխառվողական հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես բոլոր դրամական պակասորդների ներկա արժեք (դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառվության հանձնառություններ՝* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխառուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 27 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 27 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս

ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասորդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունեցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության ամօրյայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝ սովորաբար որպես պահուստ,

- երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխառվողի հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելավճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով» հոդվածում:

(զ) Հանախորդներին տրված վարկեր

Հանախորդներին տրված վարկերի սկզբնական չափումն իրականացվում է ռական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(թ) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով դերիտորական պարտքերը: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 20-30 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 3-ից 8 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5-ից 8 տարի
- այլ հիմնական միջոցներ 5-ից 8 տարի

Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետից և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում՝ գծային մեթոդով:

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին: Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(խ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները, ներառյալ հարկերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Ճահաբաժիններ

Ճահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գրավ

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլինի:

(հ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Բանկը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի վերաբերյալ տվյալներ իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը որոշվում է ճշգրտելով Բանկի սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը՝ ճշգրտված Բանկին պատկանող իր սեփական բաժնետոմսերի թվով՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելու համար, որոնք իրենցից ներկայացնում են աշխատակիցներին տրամադրված փոխարկելի պարտատոմսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները:

(ձ) Սեզմենաային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նշված ամսաթվին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված էին հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն: 2022թ-ին գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը փոխեց ռեսուրսների բաշխման նկատմամբ կիրառվող իր մոտեցումը և չի վերահսկում սեզմենտի հասույթը կամ շահույթն ըստ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որոշված սեզմենտների: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նշված ամսաթվին ավարտված տարվա ընթացքում ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումներ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ոչ հաշվապահական և ոչ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույթները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(Ճ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը որոշում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ii) Բանկը՝ որպես վարձատու

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Երբ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձատու, այն վարձակալության սկզբում որոշում է, թե արդյոք վարձակալությունը հանդիսանում է ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն:

Վարձակալությունը դասակարգելու համար Բանկը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Բանկը կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Գործառնական վարձակալության գծով ստացված վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես եկամուտ գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ «այլ հասույթի» կազմում:

(մ) Գեռևա չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(i) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ). Փոփոխությունն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չի ունենա, քանի որ ֆինանսական հաշվետվություններում Բանկը հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները բացահայտել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներից և վարձակալության գծով պարտավորություններից առանձին (Ծանոթագրություն 12):
- ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՄ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Բանկն իրականացրել է կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծություն և եզրահանգել է, որ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքներն իրենցից ապահովագրության պայմանագրեր չեն ներկայացնում՝ ՖՀՄՄ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն:
- Հաշվապահական հաշվառման բաղաբաղականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործառնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8-ի փոփոխություններ):

5 Միավների ուղղում

2022թ. ընթացքում Բանկը գնահատել է, որ նախորդ ժամանակաշրջաններում կիրառել է հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկման, հաճախորդներին տրված վարկերի փուլերի միջև բաշխման և հաճախորդներին տրված վարկերի դուրսգրման քաղաքականություններ, որոնցում եղել են անհամապատասխանություններ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ: Արդյունքում հաճախորդներին տրված վարկերի մնացորդը պակաս է ներկայացվել, իսկ արժեզրկումից կորուստները և համապատասխան հետաձգված հարկային ակտիվն ավել են ներկայացվել: Միավներն ուղղվել են՝ վերահաշվարկելով նախորդ ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր ազդեցություն կրած տողային հոդվածը: Ստորև բերվող աղյուսակներում ամփոփ կերպով ներկայացված սխալների ուղղման ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա

(i) Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

հազ. դրամ	Միավների ուղղման ազդեցությունը		
	Ըստ նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների	Ճշգրտումներ	Վերահաշվարկված
1 հունվարի 2021թ.			
Ընդամենը ակտիվներ	248,881,437	625,670	249,507,107
Հաճախորդներին տրված վարկեր	148,222,057	763,012	148,985,069
Հետաձգված հարկային ակտիվ	226,276	(137,342)	88,934
Ընդամենը սեփական կապիտալ	38,226,564	625,670	38,852,234

հազ. դրամ	Միավների ուղղման ազդեցությունը		
	Ըստ նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների	Ճշգրտումներ	Վերահաշվարկված
31 դեկտեմբերի 2021թ.			
Ընդամենը ակտիվներ	268,064,748	2,842,644	270,907,392
Հաճախորդներին տրված վարկեր	147,786,661	3,466,639	151,253,300
Հետաձգված հարկային ակտիվ	816,184	(623,995)	192,189
Ընդամենը սեփական կապիտալ	37,778,624	2,842,644	40,621,268

(ii) Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

հազ. դրամ	Միավների ուղղման ազդեցությունը		
	Ըստ նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների	Ճշգրտումներ	Վերահաշվարկված
2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար			
Չուտ կորուստներ արժեզրկումից ֆինանսական գործիքների գծով	(2,685,988)	2,703,627	17,639
Շահույթահարկ	63,539	(486,653)	(423,114)
Ծահույթ	45,742	2,216,974	2,262,716
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(447,940)	2,216,974	1,769,034

Միավների ուղղումն ազդեցություն չի ունեցել 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա գործառնական, ներդրումային և ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված ընդհանուր դրամական հոսքեր վրա: Վերը նշված փոփոխությունների արդյունքում 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթը 0.03 հազար դրամից անել էր մինչև 1.29 հազար դրամ:

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18,009,072	15,072,281
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	817,870	997,113
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	540,037	159,320
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	516,288	511,280
Այլ	78,442	1,294
	19,961,709	16,741,288
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,337,842	2,260,208
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	23,299,551	19,001,496
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքեր	2,118	6,274
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	23,301,669	19,007,770
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,694,669	4,050,875
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	3,903,124	4,357,824
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,097,848	1,085,059
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	357,069	790,271
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	308,164	64,944
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	296,574	298,553
	11,657,448	10,647,526
Չուտ տոկոսային եկամուտ	11,644,221	8,360,244

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույտ ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	1,809,739	474,692
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	1,474,458	907,415
Դրամական փոխանցումներ	760,084	577,756
Այլ	328,893	253,793
	4,373,174	2,213,656
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Վճարային քարտերով գործառնություններ	987,212	847,935
Վճարային համակարգի ծառայություններ	574,034	136,555
Երաշխավորություններ	48,543	70,411
Ֆոնդային բորսայի ծառայություններ	41,945	36,029
	1,651,734	1,090,930
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գույտ ծախս	2,721,440	1,122,726

8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփռված գործարքներից	9,414,047	1,559,619
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(494,270)	(10,068)
	8,919,777	1,549,551

9 Այլ գործառնական եկամուտ և ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Այլ գործառնական եկամուտ		
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	512,191	333,394
Չուտ օգուտ հիմնական միջոցների օտարումից	403,563	355,585
Չուտ օգուտ այլ ակտիվների վաճառքից	153,677	54,373
Այլ գործառնական եկամուտ	241,763	171,412
	1,311,194	914,764
Այլ գործառնական ծախս		
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(261,388)	(160,012)
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	(27,265)	(25,245)
Այլ գործառնական վնասներ*	-	(1,559,651)
Այլ գործառնական ծախսեր	(436,468)	(186,683)
	(725,121)	(1,931,591)

* 2021թ. այլ գործառնական վնասներն իրենցից ներկայացնում են կանխիկ դրամի կորուստները բանկոմատների հետ կապված խարդախությունների հետևանքով:

10 Չուտ օգուտ արժեզրկումից ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(11,853)	-	-	(11,853)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	41,653	-	-	41,653
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր*	24,625	569,348	434,766	1,028,739
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր*	(161,516)	250,848	(1,030,791)	(941,459)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(4,562)	-	-	(4,562)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(100,240)	-	-	(100,240)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	81,210	-	-	81,210
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(11,556)	-	-	(11,556)
Ընդամենը	(142,239)	820,196	(596,025)	81,932

* Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի արժեզրկումից զուտ օգուտների/(կորուստների) կազմում ներառված են վերականգնումներն ուղղակի կանխիկ վճարումների միջոցով համապատասխանաբար 196,257 հազար դրամի և 625,210 հազար դրամի չափով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(9,546)	-	-	(9,546)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(4,970)	-	-	(4,970)
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր (վերահաշվարկված)	180,088	686,109	297,744	1,163,941
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր (վերահաշվարկված)	123,426	(52,865)	(1,257,562)	(1,187,001)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(925)	-	-	(925)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	1,847	-	-	1,847
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	30,754	-	-	30,754
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	23,540	-	-	23,540
Ընդամենը	344,214	633,244	(958,818)	17,640

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,186,248	1,478,499
Գուղվիլի արժեզրկում	362,602	-
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	322,645	290,604
Անվտանգության ծառայություն	270,024	289,809
Զփոխհատուցվող հարկեր և տուրքեր	238,609	226,627
Գովազդ և շուկայավարում	234,759	138,374
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	203,591	182,047
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	191,589	116,706
Ապահովագրություն	129,547	92,452
Մասնագիտական ծառայություններ	79,335	45,422
Վարձակալության գծով այլ ծախսեր	60,023	68,086
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	15,775	4,375
Այլ	289,764	239,754
	3,584,511	3,172,755

12 Ծահութահարկի գծով ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
		Վերահաշվարկված
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,873,705	418,000
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	117,274	5,114
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	2,990,979	423,114

2022թ-ին ընթացիկ հարկի կիրառելի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ-ին՝ 18%):

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2022թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
			Վերահաշվարկված	
Ծահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը (վերահաշվարկված)	16,162,518		2,685,830	
Ծահույթահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,909,253)	(18.0)	(483,449)	(18.0)
(Զնվագեցվող ծախսեր)/չհարկվող եկամուտ	(81,726)	(0.5)	60,335	2.3
	(2,990,979)	(18.5)	(423,114)	(15.8)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ. Վերահաշվարկված	Ծախսված կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,746	2,112	-	4,858
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	75,402	43,137	243,360	361,899
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,563	(65,363)	-	(60,800)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	7,785	11,652	-	19,437
Հանախորդներին տրված վարկեր	(495,754)	(29,920)	-	(525,674)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19,595	(19,595)	-	-
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(525,121)	(36,736)	-	(561,857)
Այլ ակտիվներ	(5,388)	(3,028)	-	(8,416)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	635,595	(51,749)	-	583,846
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,390	(11,382)	-	8
Այլ պարտավորություններ	461,376	43,598	-	504,974
	192,189	(117,274)	243,360	318,275

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,027	1,719	-	2,746
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(32,635)	(332)	108,369	75,402
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,528	(1,965)	-	4,563
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,247	2,538	-	7,785
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(66,062)	(429,692)	-	(495,754)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	19,595	-	-	19,595
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	131,496	(656,617)	-	(525,121)
Այլ ակտիվներ	(26,837)	21,449	-	(5,388)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(102,840)	738,435	-	635,595
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,390	-	-	11,390
Այլ պարտավորություններ	142,025	319,351	-	461,376
	88,934	(5,114)	108,369	192,189

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվել են այնքանով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց Բանկը կկարողանա օգտագործել դրանցից ստացված օգուտները:

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	18,575,027	9,811,558
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	59,643,637	29,310,042
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	68,330	135,682
- A1-ից A3 վարկանիշով	5,283,920	3,087,227
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	-	442,829
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	319,988	457,284
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,311,559	-
- վարկանիշ չունեցող	321,320	186,363
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	7,305,117	4,309,385
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	85,523,781	43,430,985
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(27,107)	(15,254)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	85,496,674	43,415,731

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Եթե պայմանագրային կողմերը չունեն «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներ, սակայն ունեն «Standard & Poor's» և/կամ «Fitch» վարկանիշային գործակալությունների կողմից շնորհված վարկանիշներ, վարկանիշները փոխարկվում են «Moody's» վարկանիշային գործակալության համարժեք վարկանիշների:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2021թ-ին նման բանկեր չկային, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(15,254)	-	-	(15,254)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	15,254	-	-	15,254
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(27,107)	-	-	(27,107)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(27,107)	-	-	(27,107)

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(5,708)	-	-	(5,708)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	5,708	-	-	5,708
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(15,254)	-	-	(15,254)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(15,254)	-	-	(15,254)

14 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	24,410,369	12,641,395
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	1,008,887	-
- Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	197,379	211,021
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	25,616,635	12,641,395
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
- վարկանիշ չունեցող	1,689,405	-
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	1,689,405	-
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	6,629,795	5,573,631
- B1-ից B3 վարկանիշով	3,539,556	3,744,001
- վարկանիշ չունեցող	4,841,097	4,928,369
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	15,010,448	14,246,001
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	110,448	110,969
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,426,936	26,998,365
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	-	5,974,127
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	5,974,127
Ընդամենը իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,426,936	32,972,492

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշին:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	266,942	-	-	266,942
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	100,240	-	-	100,240
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	367,182	-	-	300,240

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	268,789	-	-	268,789
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(1,847)	-	-	(1,847)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	266,942	-	-	266,942

(i) Որպես իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացված չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2022թ.	2021թ.
			2022թ.	2021թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ար-Զա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	6.25%	6.25%	82,500	82,500
«Ա.Զ.Ո.Ա. Զբեդիտ Ուեփոթթինգ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Վարկային տեղեկատվական գործակալություն	4.69%	4.69%	25,065	25,065
SWIFT	Բելիզիա	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	2,883	3,404
					110,448	110,969

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքները մոտարկվում են դրանց սկզբնական արժեքներին 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,812,978	1,496,244
- Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	1,917,304	1,917,392
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	7,730,282	3,413,636
Ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր		
վարկանիշ չունեցող	-	309,654
Ընդամենը ներդրումային հիմնադրամների պարտատոմսեր	-	309,654
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	263,237	633,675
- B1-ից B3 վարկանիշով	90,903	283,262
- վարկանիշ չունեցող	958,620	2,467,682
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,312,760	3,384,619
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,043,042	7,107,908
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	6,844,911
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	-	6,844,911
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր		
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,043,042	13,952,819
Պարտքային կորստի պահուստ	(11,543)	(92,573)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,031,499	13,860,246

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշին:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(92,753)	-	-	(92,753)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	81,210	-	-	81,210
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(11,543)	-	-	(11,543)

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(123,327)	-	-	(123,327)
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	30,574	-	-	30,574
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(92,753)	-	-	(92,753)

15 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	1,080,000	827,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	20,223,692	5,390,350
Ընդամենը պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	21,303,692	6,217,350
Վարկեր և ավանդներ		
Հայկական բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	119,950	292,746
- վարկանիշ չունեցող	3,157,563	2,722,936
Այլ ոչ ռեզիդենտ բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	2,361,814	-
- վարկանիշ չունեցող	6,458,773	263,328
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	12,098,100	3,279,010
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	33,401,792	9,496,360
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(71,654)	(113,307)
Ընդամենը բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	33,330,138	9,383,053

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի երթագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2021թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 8%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 10%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2021թ-ին՝ 10%՝ ՀՀ դրամով և 8%՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը երթագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են երթագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմեր, որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2021թ-ին նման պայմանագրային կողմերի չկային, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(113,307)	-	-	(113,307)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	41,653	-	-	41,653
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(71,654)	-	-	(71,654)

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(108,337)	-	-	(108,337)
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(4,970)	-	-	(4,970)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(113,307)	-	-	(113,307)

(գ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

Ղեկավարության գնահատմամբ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 9,616,336 հազար գումարով վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-ից B3 վարկանիշին (2021թ-ին՝ 2,986,264 հազար գումարով վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում էր «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1-ից B3 վարկանիշին):

Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվություններն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելու համար Բանկն օգտագործում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

16 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Տեղական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	7,875,241	6,592,620
Ընդամենը համախառն ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	7,875,241	6,592,620
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	-
Ընդամենը գուտ ստացվելիք գումարներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով	7,875,241	6,592,620

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են վարկանիշ չունեցող խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Moody's» գործակալության վարկանիշային համակարգի B1 վարկանիշին: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեզրկված չեն և ժամկետանց չեն:

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 8,192,269 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 7,040,711 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
		Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր			
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	68,170,180	62,627,357	67,797,808
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	21,590,165	20,209,578	18,174,608
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	89,760,345	82,836,935	85,972,416
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր			
Գյուղատնտեսական վարկեր	3,615,737	2,796,396	1,898,599
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	32,508,068	26,078,059	24,002,753
Ոսկու գրավով վարկեր	9,352,940	12,481,206	13,642,006
Հիփոթեքային վարկեր	26,652,170	23,083,420	21,700,534
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,072,931	782,193	557,077
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,519,368	8,135,708	8,464,420
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	80,721,214	73,356,982	70,265,389
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	170,481,559	156,193,917	156,237,805
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,035,955)	(4,940,617)	(7,252,736)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	166,445,604	151,253,300	148,985,069

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	60,930,532	3,705,713	-	64,636,245
- մինչև 30 օր ժամկետանց	82,536	-	-	82,536
- 31-90 օր ժամկետանց	-	236,965	-	236,965
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,214,434	3,214,434
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	61,013,068	3,942,678	3,214,434	68,170,180
Պարտքային կորստի պահուստ	(79,666)	(395,268)	(1,169,733)	(1,644,667)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	60,933,402	3,547,410	2,044,701	66,525,513
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	20,948,533	396,995	12,155	21,357,683
- մինչև 30 օր ժամկետանց	39,271	-	-	39,271
- 31-90 օր ժամկետանց	-	97,604	-	97,604
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	67,871	67,871
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	27,736	27,736
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	20,987,804	494,599	107,762	21,590,165
Պարտքային կորստի պահուստ	(36,151)	(82,871)	(10,776)	(129,798)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	20,951,653	411,728	96,986	21,460,367
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	81,885,055	3,959,138	2,141,687	87,985,880
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	3,343,419	85,972	11,076	3,440,467
- մինչև 30 օր ժամկետանց	58,327	-	-	58,327
- 31-90 օր ժամկետանց	-	10,282	4,378	14,660
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	11,882	11,882
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	90,401	90,401
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	3,401,746	96,254	117,737	3,615,737
Պարտքային կորստի պահուստ	(12,519)	(10,253)	(43,533)	(66,305)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	3,389,227	86,001	74,204	3,549,432
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	29,234,058	373,696	91,503	29,699,257
- մինչև 30 օր ժամկետանց	319,415	51,193	71,191	441,799
- 31-90 օր ժամկետանց	-	187,301	59,668	246,969
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	1,755,839	1,755,839
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	364,204	364,204
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,553,473	612,190	2,342,405	32,508,068
Պարտքային կորստի պահուստ	(155,992)	(72,653)	(1,152,370)	(1,381,015)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	29,397,481	539,537	1,190,035	31,127,053

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,098,991	107,653	19,383	9,226,027
- մինչև 30 օր ժամկետանց	15,692	91	4,673	20,456
- 31-90 օր ժամկետանց	-	35,180	6,035	41,215
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	65,242	65,242
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	9,114,683	142,924	95,333	9,352,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(5,146)	(8,819)	(17,207)	(31,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	9,109,537	134,105	78,126	9,321,768
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	26,129,173	325,906	30,644	26,485,723
- մինչև 30 օր ժամկետանց	116,508	-	-	116,508
- 31-90 օր ժամկետանց	-	31,418	12,877	44,295
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	5,644	5,644
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	26,245,681	357,324	49,165	26,652,170
Պարտքային կորստի պահուստ	(43,368)	(103,626)	(5,947)	(152,941)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	26,202,313	253,698	43,218	26,499,229
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,043,695	20,599	1,796	1,066,090
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,891	-	-	4,891
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	1,950	1,950
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,048,586	20,599	3,746	1,072,931
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,322)	(1,954)	(432)	(5,708)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	1,045,264	18,645	3,314	1,067,223
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,090,187	185,857	53,703	7,329,747
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,568	-	13,723	35,291
- 31-90 օր ժամկետանց	-	42,614	20,038	62,652
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	91,678	91,678
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,111,755	228,471	179,142	7,519,368
Պարտքային կորստի պահուստ	(274,339)	(170,868)	(179,142)	(624,349)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,837,416	57,603	-	6,895,019
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	75,981,238	1,089,589	1,388,897	78,459,724
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	158,476,796	5,895,039	6,109,724	170,481,559
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	157,866,293	5,048,727	3,530,584	166,445,604

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	52,020,939	4,931,200	-	56,952,139
- 31-90 օր ժամկետանց	-	1,260,916	-	1,260,916
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	4,414,302	4,414,302
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	52,020,939	6,192,116	4,414,302	62,627,357
Պարտքային կորստի պահուստ	(120,919)	(1,168,368)	(1,978,763)	(3,268,050)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	51,900,020	5,023,748	2,435,539	59,359,307
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	19,477,212	365,759	18,805	19,861,776
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	91,421	19,833	111,254
- 31-90 օր ժամկետանց	-	24,520	31,203	55,723
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	180,825	180,825
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	19,477,212	481,700	250,666	20,209,578
Պարտքային կորստի պահուստ	(30,283)	(41,944)	(66,994)	(139,221)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	19,446,929	439,756	183,672	20,070,357
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	71,498,151	6,673,816	4,664,968	82,836,935
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	71,346,949	5,463,504	2,619,211	79,429,664
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,523,565	141,543	2,021	2,667,129
- մինչև 30 օր ժամկետանց	625	-	9,646	10,271
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	7,264	7,264
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	94,222	94,222
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	17,510	17,510
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	2,524,190	141,543	130,663	2,796,396
Պարտքային կորստի պահուստ	(13,490)	(13,246)	(49,986)	(76,722)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	2,510,700	128,297	80,677	2,719,674
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	24,241,826	751,418	85,098	25,078,342
- մինչև 30 օր ժամկետանց	187,789	145,484	56,747	390,020
- 31-90 օր ժամկետանց	-	203,346	16,129	219,475
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	242,072	242,072
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	148,150	148,150
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	24,429,615	1,100,248	548,196	26,078,059
Պարտքային կորստի պահուստ	(115,322)	(105,210)	(211,718)	(432,250)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	24,314,293	995,038	336,478	25,645,809

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	11,898,186	420,484	7,482	12,326,152
- մինչև 30 օր ժամկետանց	79,215	6,215	-	85,430
- 31-90 օր ժամկետանց	-	47,048	392	47,440
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	22,184	22,184
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	11,977,401	473,747	30,058	12,481,206
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,001)	(24,157)	(6,973)	(34,131)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	11,974,400	449,590	23,085	12,447,075
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	22,258,013	653,860	35,091	22,946,964
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,980	-	5,833	17,813
- 31-90 օր ժամկետանց	-	101,871	-	101,871
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	14,171	14,171
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	2,601	2,601
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	22,269,993	755,731	57,696	23,083,420
Պարտքային կորստի պահուստ	(17,848)	(94,936)	(16,767)	(129,551)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	22,252,145	660,795	40,929	22,953,869
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	537,991	118,686	1,905	658,582
- մինչև 30 օր ժամկետանց	524	-	9,699	10,223
- 31-90 օր ժամկետանց	-	37,592	-	37,592
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	75,796	75,796
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	538,515	156,278	87,400	782,193
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,791)	(14,141)	(35,926)	(52,858)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	535,724	142,137	51,474	729,335
Գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,066,695	764,362	116,025	7,947,082
- մինչև 30 օր ժամկետանց	23,051	3,318	5,143	31,512
- 31-90 օր ժամկետանց	-	29,871	5,627	35,498
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	118,251	118,251
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	3,365	3,365
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,089,746	797,551	248,411	8,135,708
Պարտքային կորստի պահուստ	(199,888)	(381,101)	(226,845)	(807,834)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	6,889,858	416,450	21,566	7,327,874
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	68,829,460	3,425,098	1,102,424	73,356,982
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	68,477,120	2,792,307	554,209	71,823,636
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	140,327,611	10,098,914	5,767,392	156,193,917
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	139,824,069	8,255,811	3,173,420	151,253,300

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆոնների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	59,559,772	3,496,897	-	63,056,669
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	138,912	138,912
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	4,602,227	4,602,227
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,559,772	3,496,897	4,741,139	67,797,808
Պարտքային կորստի պահուստ	(277,982)	(1,964,564)	(2,200,682)	(4,443,228)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	59,281,790	1,532,333	2,540,457	63,354,580
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	17,104,155	375,067	274	17,479,496
- մինչև 30 օր ժամկետանց	104,204	-	-	104,204
- 31-90 օր ժամկետանց	-	16,597	-	16,597
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	51,966	51,966
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	522,345	522,345
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	17,208,359	391,664	574,585	18,174,608
Պարտքային կորստի պահուստ	(63,073)	(72,318)	(360,874)	(496,265)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	17,145,286	319,346	213,711	17,678,343
Ընդամենը համախառն վարկեր իրավաբանական անձանց	76,768,131	3,888,561	5,315,724	85,972,416
Ընդամենը զուտ վարկեր իրավաբանական անձանց	76,427,076	1,851,679	2,754,168	81,032,923
Գյուղատնտեսական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,624,148	34,312	4,253	1,662,713
- մինչև 30 օր ժամկետանց	249	-	5,862	6,111
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	754	754
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	135,031	135,031
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	93,990	93,990
Ընդամենը համախառն գյուղատնտեսական վարկեր	1,624,397	34,312	239,890	1,898,599
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,372)	(3,574)	(77,828)	(85,774)
Ընդամենը զուտ գյուղատնտեսական վարկեր	1,620,025	30,738	162,062	1,812,825

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	21,882,229	344,014	31,673	22,257,916
- մինչև 30 օր ժամկետանց	357,983	19,319	15,647	392,949
- 31-90 օր ժամկետանց	-	169,726	7,397	177,123
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	510,186	510,186
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	664,579	664,579
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	22,240,212	533,059	1,229,482	24,002,753
Պարտքային կորստի պահուստ	(223,097)	(120,062)	(393,732)	(736,891)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	22,017,115	412,997	835,750	23,265,862
Ոսկու գրավով վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	13,097,766	152,057	293,987	13,543,810
- մինչև 30 օր ժամկետանց	59,940	-	369	60,309
- 31-90 օր ժամկետանց	-	27,192	-	27,192
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	5,149	5,149
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	5,547	5,547
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	13,157,706	179,249	305,051	13,642,006
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,394)	(5,552)	(53,390)	(61,336)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	13,155,312	173,697	251,661	13,580,670
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	20,816,416	381,509	8,262	21,206,187
- մինչև 30 օր ժամկետանց	17,243	7,873	-	25,116
- 31-90 օր ժամկետանց	-	280,812	-	280,812
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	11,182	11,182
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	177,237	177,237
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	20,833,659	670,194	196,681	21,700,534
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,927)	(92,528)	(85,932)	(194,387)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	20,817,732	577,666	110,749	21,506,147
Գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	474,568	50,897	1,073	526,538
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	2,086	2,086
- 31-90 օր ժամկետանց	-	-	1,701	1,701
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	15,127	15,127
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	11,625	11,625
Ընդամենը համախառն գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	474,568	50,897	31,612	557,077
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,877)	(5,307)	(14,485)	(22,669)
Ընդամենը զուտ գրավով ապահովված այլ սպառողական վարկեր	471,691	45,590	17,127	534,408

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված	Վերահաշ- վարկված
գրավով չապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	7,373,352	438,357	406,573	8,218,282
- մինչև 30 օր ժամկետանց	17,052	581	6,156	23,789
- 31-90 օր ժամկետանց	-	26,108	1,478	27,586
- 91-270 օր ժամկետանց	-	-	194,762	194,762
Ընդամենը համախառն գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,390,404	465,046	608,969	8,464,420
Պարտքային կորստի պահուստ	(242,632)	(363,912)	(605,642)	(1,212,186)
Ընդամենը զուտ գրավով չապահովված սպառողական վարկեր	7,147,772	101,134	3,328	7,252,234
Ընդամենը համախառն վարկեր ֆիզիկական անձանց	65,720,946	1,932,757	2,611,686	70,265,389
Ընդամենը զուտ վարկեր ֆիզիկական անձանց	65,229,647	1,341,822	1,380,677	67,952,146
Ընդամենը համախառն վարկեր հաճախորդներին	142,489,077	5,821,318	7,927,410	156,237,805
Ընդամենը զուտ վարկեր հաճախորդներին	141,656,723	3,193,501	4,134,845	148,985,069

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի (վերահաշվարկված)	71,498,151	6,673,816	4,664,967	82,836,934
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	52,239,158	-	-	52,239,158
Մարված ակտիվներ	(30,008,126)	(2,041,430)	(699,852)	(32,749,408)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,385,533	(1,385,533)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(2,067,909)	2,097,285	(29,376)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(118,642)	(76,358)	195,000	-
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	(9,927,293)	(830,503)	(531,087)	(11,529,861)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	82,000,872	4,437,277	3,322,196	89,760,345

հազ. դրամ	2021թ. (վերահաշվարկված)			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	76,768,130	3,888,561	5,315,725	85,972,416
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	39,099,967	-	-	39,099,967
Մարված ակտիվներ	(36,084,806)	(958,975)	(324,697)	(37,368,478)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	228,234	(203,906)	(24,328)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,178,802)	4,178,802	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(300,883)	(8,382)	309,265	-
Վերականգնումներ	-	-	16,561	16,561
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(259,291)	(259,291)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(4,033,689)	(222,284)	(368,267)	(4,624,240)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	71,498,151	6,673,816	4,664,968	82,836,935

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի (վերահաշվարկված)	151,202	1,210,312	2,045,757	3,407,271
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	70,708	-	-	70,708
Մարված ակտիվներ	(77,741)	(285,163)	(307,751)	(670,655)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	96,486	(96,486)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,384)	4,871	(1,487)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(50)	(1,507)	1,557	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(110,644)	(191,063)	(127,085)	(428,792)
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	(24,625)	(569,348)	(434,766)	(1,028,739)
Չեղյի ծախսագրում	-	-	165,706	165,706
Վերականգնումներ	-	-	1,640	1,640
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(279,096)	(279,096)
Ճշգրտումներ արտարժույթի մասով	(10,760)	(162,825)	(318,732)	(492,317)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	115,817	478,139	1,180,509	1,774,465

հազ. դրամ	2021թ. (վերահաշվարկված)			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	341,055	2,036,882	2,561,556	4,939,493
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	101,440	-	-	101,440
Մարված ակտիվներ	(187,950)	(279,793)	(301,154)	(768,897)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	20,573	(17,165)	(3,408)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,536)	12,536	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(151)	-	151	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(101,464)	(401,687)	6,667	(496,484)
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	(180,088)	(686,109)	(297,744)	(1,163,941)
Չեղչի ծախսագրում	-	-	207,486	207,486
Վերականգնումներ	-	-	16,561	16,561
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(259,291)	(259,291)
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(9,765)	(140,461)	(182,811)	(333,037)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	151,202	1,210,312	2,045,757	3,407,271

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի (վերահաշվարկված)	68,829,462	3,425,098	1,102,422	73,356,982
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	41,734,852	-	-	41,734,852
Մարված ակտիվներ	(28,743,156)	(1,605,035)	(337,472)	(30,685,663)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	600,549	(600,549)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(559,783)	859,713	(299,930)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,045,522)	(466,797)	2,512,319	-
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Արտարժույթի փոխարժեքի վերագնահատում	(4,408,282)	(100,348)	(404,561)	(4,913,191)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսներից և այլ վճարներից	1,067,804	(54,320)	440,823	1,454,307
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	76,475,924	1,457,762	2,787,528	80,721,214

հազ. դրամ	2021թ. (վերահաշվարկված)			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	65,720,946	1,932,757	2,611,686	70,265,389
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	35,373,399	-	-	35,373,399
Մարված ակտիվներ	(28,504,618)	(666,831)	(653,082)	(29,824,531)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	37,777	(36,295)	(1,482)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,517,116)	2,237,005	(719,889)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,458,590)	(375,093)	1,833,683	-
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(2,034,260)	(2,034,260)
Արտարժույթի փոխարժեքի վերագնահատում	(1,864,233)	(112,421)	(34,476)	(2,011,130)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսներից և այլ վճարներից	1,041,897	445,976	100,242	1,588,115
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	68,829,462	3,425,098	1,102,422	73,356,982

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի (վերահաշվարկված)	352,340	632,791	548,216	1,533,346
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	310,234	-	-	310,234
Մարված ակտիվներ	(222,434)	(462,371)	(131,800)	(816,605)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	62,117	(61,519)	(598)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,088)	68,870	(65,782)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(17,055)	(49,507)	66,562	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	31,742	253,679	1,162,409	1,447,830
Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	161,516	(250,848)	1,030,791	941,459
Չեղչի ծախսագրում	-	-	71,816	71,816
Վերականգնումներ	-	-	154,246	154,246
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(380,319)	(380,319)
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(19,170)	(13,771)	(26,118)	(59,059)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	494,686	368,172	1,398,632	2,261,490

հազ. դրամ	2021թ. (վերահաշվարկված)			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	491,299	590,935	1,231,009	2,313,243
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	206,396	-	-	206,396
Մարված ակտիվներ	(217,368)	(111,880)	(201,961)	(531,209)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	21,953	(21,691)	(262)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(20,100)	352,874	(332,774)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(7,066)	(27,359)	34,425	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա և ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(107,241)	(139,079)	1,758,134	1,511,814
Ճահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված	(123,426)	52,865	1,257,562	1,187,001
Չեղչի ծախսագրում	-	-	161,262	161,262
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(2,034,260)	(2,034,260)
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(15,533)	(11,009)	(67,358)	(93,900)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	352,340	632,791	548,215	1,533,346

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 27 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) վերաբերյալ՝ ըստ գրավի տեսակների:

31 դեկտեմբերի 2022թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	2,116,990	2,116,990
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	16,738,513	16,738,513
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	9,879	9,879
Անշարժ գույք	57,503,571	57,503,571
Փոխադրամիջոցներ	446,092	446,092
Այլ գրավ	1,849,826	1,849,826
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,179,322	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	85,844,193	76,815,045
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք	2,018,075	2,018,075
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	123,612	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,141,687	2,018,075
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	87,985,880	78,833,120

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	Հաճախորդներին տրված վարկերի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ գնահատված գրավի համար
	Վերահաշվարկված	Վերահաշվարկված
Պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր		
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	137,439	137,439
Ոսկի և ոսկյա զարդեր	16,835	16,835
Անշարժ գույք	65,785,348	65,785,348
Փոխադրամիջոցներ	189,783	189,783
Այլ գրավ	3,636,937	3,636,937
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	7,044,111	-
Ընդամենը պարտքային առումով չարժեզրկված վարկեր	76,810,453	69,766,342
Պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր		
Անշարժ գույք***	2,561,168	2,018,075
Առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	58,043	-
Ընդամենը պարտքային առումով արժեզրկված վարկեր	2,619,211	2,018,075
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	79,429,664	71,784,417

Վերը ներկայացված աղյուսակը բացառում է լրացուցիչ գրավի անհրաժեշտությունը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու համար, ինչպես նաև վարկեր, որոնց գրավի իրական արժեքը չի որոշվել:

Մի քանի տեսակի գրավով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Անշարժ գույքի գրավով ապառողական վարկերը և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ապառողական վարկերը տրամադրվում են 70-80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված գրավի գտնվելու վայրից:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 95-100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ՝ կախված վարկի պայմաններից:

Գյուղատնտեսական վարկերի և գրավով ապահովված այլ ապառողական վարկերի դիմաց գրավադրվում են փոխադրամիջոցները, անշարժ գույքը, այլ շարժական ակտիվները և հիմնական միջոցները: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 80% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գրավով չապահովված ապառողական վարկերը հիմնականում իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները:

(iii) Առգրավված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնական անշարժ գույքը:

	2022թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	2021թ. Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,884,816	1,965,096
Ավելացումներ	338,179	481,412
Վանառք	(417,503)	(561,692)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,805,492	1,884,816

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չնարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 10%-ից 30% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտուր	45,617,189	29,398,049
Ծինարարություն	13,847,925	16,815,558
Հյուրանոցային և ռեստորանային ոլորտ	8,325,264	10,640,920
Արդյունաբերություն և այլ արտադրություն	5,895,618	7,113,420
Էներգետիկայի բնագավառ	2,147,363	2,768,775
Գյուղատնտեսություն և սննդի վերամշակում	1,467,984	1,385,624
Կապի ծառայություններ	1,180,489	4,053,346
Տրանսպորտ	847,517	806,940
Բժշկական ծառայություններ	424,741	447,845
Տուրիզմ	96,750	587,606
Արտադրություն	38,028	49,731
Այլ	9,871,477	8,769,121
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	80,721,214	73,356,982
	170,481,559	156,193,917
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,035,955)	(4,940,617)
	166,445,604	151,253,300

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 89,080,825 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2021թ-ին՝ 82,836,935 հազար դրամ) տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

(ե) Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 12,289,463 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2021թ-ին՝ 10,545,042 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ վարկային կազմակերպություններից ստացված գրավով ապահովված վարկերի և ՀՀ ԿԲ-ից ստացված փոխառությունների համար (տես Ծանոթագրություն 21):

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառությունների խումբ (2021թ-ին նման փոխառու չկար), որին տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 19,915,810 հազար դրամ:

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	3,887,072	491,459	3,414,145	1,954,504	224,071	2,013,276	11,984,527
Ավելացումներ	82,615	59,548	386,443	66,432	7,421	83,973	686,432
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(19,544)	(513)	(32,862)	(45,667)	-	(98,586)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	3,969,687	531,463	3,800,075	1,988,074	185,825	2,097,249	12,572,373
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	954,161	136,182	2,891,934	1,370,281	131,926	1,219,685	6,704,169
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	101,872	20,290	230,152	132,242	14,068	221,032	719,656
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(14,527)	(513)	(32,029)	(43,384)	-	(90,453)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	1,056,033	141,945	3,121,573	1,470,494	102,610	1,440,717	7,333,372
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	2,913,654	389,518	678,502	517,580	83,215	656,532	5,239,001
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	4,359,402	454,724	3,344,306	1,948,002	240,907	1,873,898	12,221,239
Ավելացումներ	45,134	80,381	115,744	123,375	10,117	140,910	515,661
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(517,464)	(43,646)	(45,905)	(116,873)	(26,953)	(1,532)	(752,373)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	3,887,072	491,459	3,414,145	1,954,504	224,071	2,013,276	11,984,527
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	1,046,364	152,497	2,709,734	1,335,362	144,244	773,400	6,161,601
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	104,606	18,677	226,028	143,779	14,635	447,668	955,393
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(196,809)	(34,992)	(43,828)	(108,860)	(26,953)	(1,383)	(412,825)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	954,161	136,182	2,891,934	1,370,281	131,926	1,219,685	6,704,169
Հաշվեկշռային արժեք							
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	2,932,911	355,277	522,211	584,223	92,145	793,591	5,280,358

19 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի, մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ, որոնց վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 5-ից 10 տարի: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,917,337	3,832,676
Ավելացումներ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներին	789,362	165,992
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(466,592)	(523,105)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություններ և ապանանաչում	(118,679)	(558,226)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,121,428	2,917,337

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	701,188	67,082
Մեկից երկու տարի ժամկետով	654,050	723,763
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	1,555,064	2,875,827
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	803,914	1,440,000
Ընդամենը չզեղված՝ վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	3,714,216	5,106,672
Զվաստական ֆինանսական ծախսեր	(412,193)	(1,575,587)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,302,023	3,531,085

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	(466,592)	(523,105)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	(296,574)	(298,553)
Կարճաժամկետ վարձակալությանը վերաբերող ծախսեր	(60,023)	(68,086)

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալության գծով		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով վճարումներ	1,192,289	367,106

20 Այլ ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,149,114	990,314
Այլ ստացվելիք գումարներ	326,274	260,530
Պարտքային կորստի պահուստ	(30,614)	(26,052)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,444,774	1,224,792
Կանխավճարներ	724,539	863,672
Նյութեր	70,527	34,392
Թանկարժեք մետաղների	46,360	523,069
Այլ	131,783	143,990
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	973,209	1,565,123
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,417,983	2,789,915

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(26,052)	-	-	(26,052)
Մարված ակտիվներ	26,052	-	-	26,052
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(30,614)	-	-	(30,614)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(30,614)	-	-	(30,614)

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(25,127)	-	-	(25,127)
Մարված ակտիվներ	25,127	-	-	25,127
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(26,052)	-	-	(26,052)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(26,052)	-	-	(26,052)

21 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից միջազգային ծրագրերի միջոցով	3,710,323	1,502,213
Վարկեր առևտրային բանկերից	848,168	3,139,596
Լորո հաշիվներ	748,595	187
	5,307,086	4,641,996

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2021թ-ին նման բանկեր և ֆինանսական կազմակերպություններ չկային):

22 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,487,085	12,998,487

2022թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 8,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր (2021թ-ին պարտատոմսեր չեն թողարկվել):

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	12,998,487	15,165,242
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	3,554,180	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,870,300)	(1,000,000)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(6,316,120)	(1,000,000)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(727,589)	(1,275,008)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	357,069	790,271
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(824,762)	(682,018)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,487,085	12,998,487

23 Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	45,562,712	58,156,053
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	9,462,117	9,592,470
	55,024,829	67,748,523
Ստորադաս փոխառություններ	1,622,546	1,979,440
	1,622,546	1,979,440

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ վարկ ֆինանսական կազմակերպություններից (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վեց), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 41,592,442 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 50,458,898 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձ հանդիսացող բաժնետիրոջից ստացված մեկ փոխառությունը, որի մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարի 13-ին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր այլ պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Սահմանափակումներ (կովենանտներ)

Բանկը պարտավոր է համապատասխանել որոշակի սահմանափակումների փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը համապատասխանում էր բոլոր սահմանափակումներին:

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Այլ փոխառու միջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	67,748,523	1,979,440
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	14,424,285	-
Մարումներ	(16,543,695)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(2,119,410)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(10,674,844)	(356,497)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,664,842	116,120
Վճարված տոկոսներ	(3,594,282)	(116,517)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	55,024,829	1,622,546

հազ. դրամ	Այլ փոխառումիջոցներ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	77,563,907	2,154,443
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	23,446,061	-
Մարումներ	(27,206,443)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(3,760,382)	-
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցություն	(6,211,290)	(187,907)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	4,223,580	134,244
Վճարված տոկոսներ	(4,067,292)	(121,340)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	67,748,523	1,979,440

24 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	55,683,469	21,846,905
- Իրավաբանական անձիք	86,052,290	31,499,928
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	70,489,565	59,224,381
- Իրավաբանական անձիք	17,187,862	12,195,561
	229,413,186	124,766,775

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 3,821,634 հազար դրամ գումարով (2021թ-ին՝ 1,833,918 հազար դրամ) մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ կամ կապակցված հաճախորդների խմբեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 42,027,121 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 13,848,372 հազար դրամ):

25 Այլ պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	193,635	349,093
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	56,588	36,345
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	777,085	855,206
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,027,308	1,240,644
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	1,193,604	974,388
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	238,926	162,015
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,432,530	1,136,403
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,459,838	2,377,047

26 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և Էմիսիոն եկամուտ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,873,345 սովորական բաժնետոմսից (2021թ-ին՝ 1,760,731 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 5,000 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 5,000 հազար դրամ) և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապահովագրությունը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրության համաձայն որոշվող Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով՝ բացառելով բաշխման ոչ ենթակա պահուստները: Բաշխման ոչ ենթակա պահուստները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծվել է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, այդ թվում՝ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը կամ ծախսերը հատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար Բանկի մատյաններում ներկայացված Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 15%-ի չափով:

2022թ-ին Բանկը հայտարարել և ամբողջությամբ վճարել է 3,000,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի գծով (1,704 հազար դրամ մեկ բաժնետոմսի դիմաց): 2021թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել:

(դ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվել է սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող 13,171,539 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 2,262,716 հազար դրամ (վերահաշվարկված)) շահույթի և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի՝ 1,788,885 (2021թ-ին՝ 1,760,731) հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև: Բանկը չունի նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսեր:

	2022թ.	2021թ.
		Վերահաշվարկված
Թողարկված բաժնետոմսերը առ 1 հունվարի	1,760,731	1,760,731
Սեպտեմբերին թողարկված բաժնետոմսերի ազդեցությունը	28,154	-
Բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	1,788,885	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ (հազ. դրամ)	7.36	1.29
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ (հազ. դրամ)	7.36	1.29

27 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Ֆինանսական, շուկայական և պարտքային ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացման համակարգ:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման վարչության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային հանձնաժողովների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային հանձնաժողովների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան որոտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և Ներքին աուդիտի վարչությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային հանձնաժողովի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Հաշվապահական հաշվառման, Իրավաբանական և Հարկային վարչությունների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասուրդները՝ գեղջված արդյունավետ տոկոսադրույքին մոտավոր համարժեք դրույքով: Դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է:

Ստորև ներկայացված են ակնյավոր պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության *Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը* որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտազանցման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտազանցումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապահանջվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին *Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին* ապագա պարտազանցման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարքտի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում *Կորուստը պարտազանցման դեպքում* դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտազանցում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտազանցման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը:

Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

- 1-փուլ *Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:*
- 2-րդ փուլ *Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, սակայն բացակայում է պարտքային առումով արժեզրկված լինելու հայտանիշ, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:*
- 3-րդ փուլ *Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:*

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտագանգման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը դիտարկում է նաև տարբեր դեպքեր, այդ թվում՝ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի ավելի քան 90 օր ժամկետանցությունը, վարկառուի մոտ ավելի քան 30 օր ժամկետանց վարկի առկայությունը՝ վարկի պայմանների վերանայումից հետո, վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը և այլ դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով դեկավարության դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշերը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է ապագայամետ մակրոտնտեսական պարամետրերը, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող՝ պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

1-ին փուլին և 2-րդ փուլին դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, կիրառվում են պարտազանցման հավանականության հետևյալ միջին տոկոսները.

	12 ամսում պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Ամբողջ ժամկետի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
- ոչ ժամկետանց	0.45% - 0.54%	61.25% - 65.32%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	30.53% - 34.38%	61.25% - 65.32%
- 30-89 օր ժամկետանց		65.32% - 84.24%
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
- ոչ ժամկետանց	0.47% - 4.80%	34.19% - 81.72%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10.04% - 33.31%	34.19% - 81.72%
- 30-89 օր ժամկետանց		34.19% - 86.13%

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով հաճախորդի՝ պարտքի գումարը մեծացնելու հնարավորությունը պարտազանցման դեպքում: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար: 3-րդ-փուլի և ձեռքբերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հավասար է հաշվեկշռային արժեքին:

Կորուստը պարտազանցման դեպքում

Բանկն պարտազանցման դեպքում կորուստը հաշվարկում է անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Անհատական հիմունքով հաշվարկվող պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 30%-ով, իսկ շարժական գույքի արժեքը՝ 40%-80%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 36 ամիս:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր:

Բանկն օգտագործում է երկու չափանիշ որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան՝

- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով վերահսկվում են, որի արդյունքում հնարավոր է որոշել, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան: Վերահսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
<ul style="list-style-type: none"> - Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները 	<ul style="list-style-type: none"> - Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը:
<ul style="list-style-type: none"> - Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը 	<ul style="list-style-type: none"> - Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
<ul style="list-style-type: none"> - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանցման սկիզբի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում 	<ul style="list-style-type: none"> - Գործարար, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները
<ul style="list-style-type: none"> - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները 	

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկն օգտագործում է ապագայամետ տեղեկատվություն լայն շրջանակ որպես տնտեսական երակետային տվյալներ: Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում ներառում է տնտեսական ցուցանիշներ, որոնք համակարգված կապ ունեն պորտֆելի անցյալ ժամանակաշրջանների պարտագանցման դրույքների հետ, որոնցից են.

- համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ),
- ստացված զուտ ընթացիկ դրամական փոխանցումները,
- գործազրկության մակարդակը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- զուտ արտահանումը,
- սպառողական գների ինդեքսը,
- անշարժ գույքի գները և այլն:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը՝ ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	2022թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	2021թ. հազ. դրամ Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	66,948,754	33,619,427	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	42,426,936	32,972,492	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,043,042	13,952,819	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	33,401,792	9,499,093	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	6,592,620	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,475,388	1,250,844	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's»-ի պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Գրավ սովորաբար չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, արժեթղթերում ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի նկատմամբ պահանջների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

Զճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության ասին տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ամանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ամանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ				
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	7,875,241	-	7,875,241	(7,875,241)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գույտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
				Ֆինանսական գործիքներ		
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,592,620	-	6,592,620	(6,592,620)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,592,620	-	6,592,620	(6,592,620)	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(12,008,019)	-	(12,008,019)	(12,008,019)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(12,008,019)	-	(12,008,019)	12,008,019	-	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գույտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,305,117	-	-	-	-	78,191,557	85,496,674
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,554,880	6,443,978	3,671,299	23,539,676	6,106,655	110,448	42,426,936
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	157,882	1,230,668	497,117	5,582,879	1,562,953	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	10,440,014	420,966	167,000	430,865	567,601	21,303,692	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,875,241	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր	17,119,385	13,293,356	18,803,117	93,341,370	23,888,376	-	166,445,604
	45,454,587	21,388,968	23,138,533	122,894,790	32,125,585	99,605,697	344,608,160
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,597,710	311,897	520,039	2,877,440	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	3,796,212	3,875,174	8,732,217	36,456,318	3,787,454	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	61,353	67,596	1,217,588	4,140,548	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,794,275	8,049,345	26,657,430	44,418,167	93,030	141,400,939	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	125,126	92,503	277,510	2,627,103	179,781	-	3,302,023
	14,374,676	12,396,515	37,404,784	90,519,576	4,060,265	141,400,939	300,156,755
	31,079,911	8,992,453	(14,266,251)	32,375,214	28,065,320	(41,795,242)	44,451,405

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ներդրումային արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,309,385	-	-	-	-	39,106,346	43,415,731
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,733	-	-	-	-	-	2,733
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,962,940	4,564,240	1,958,675	16,043,605	8,332,065	110,967	32,972,492
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	108,609	2,886,089	1,508,598	6,817,895	2,539,055	-	13,860,246
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	760,489	-	1,065,180	496,190	843,842	6,217,352	9,383,053
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,592,620	-	-	-	-	-	6,592,620
Հանախորդներին տրված վարկեր	19,478,333	15,235,699	19,875,349	73,692,099	22,971,820	-	151,253,300
	33,215,109	22,686,028	24,407,802	97,049,789	34,686,782	45,434,665	257,480,175
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,474,654	506,210	3,036,368	65,684,628	75,898	52,989,017	124,766,775
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	3,495,702	3,746,373	13,194,552	45,066,272	4,225,064	-	69,727,963
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,117,307	3,095,347	1,091,715	4,694,118	-	-	12,998,487
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	946,991	1,345,427	1,094,592	1,254,589	-	-	4,641,599
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,008,019	-	-	-	-	-	12,008,019
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	156,630	86,807	260,422	1,777,571	1,249,655	-	3,531,085
	23,199,303	8,780,164	18,677,649	118,477,178	5,550,617	52,989,017	227,673,928
	10,015,806	13,905,864	5,730,153	(21,427,389)	29,136,165	(7,554,352)	29,806,247

Տոկոսադրույքի ներքվածքի բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ներդրումային արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց, և հիմնվում է ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2022թ.			2021թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.72%	4.55%	2.42%	8.91%	4.61%	3.19%
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7.63%	4.71%	3.96%	7.74%	3.75%	4.04%
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12.64%	3.20%	6.57%	12.68%	8.37%	7.78%
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	11.50%	2.95%	3.00%	8.9%	2.6%	3.0%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.6%	9.5%	7.1%	14.6%	9.86%	6.58%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	7.14%	7.06%	5.14%	7.63%	5.52%	4.99%
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	6.80%	4.45%	-	6.65%	1.25%	0.47%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ժամկետային ավանդներ	9.82%	4.38%	2.29%	9.69%	4.66%	2.52%
- Ընթացիկ հաշիվներ	0-7%	0-3.5%	0-1.75%	0.10%	0.10%	0.00%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	5.09%	-	-	5.60%	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	9.00%	-	-	9.00%	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	-	0.82%	-

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	(239,839)	(154,878)
100 բկ գուգահեռ աճ	(239,839)	154,878

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2022թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	1,132,917	804,088
100 բկ գուգահեռ աճ	(1,132,917)	(727,965)

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այդ գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,177,921	17,953,744	2,352,101	70,483,766
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,601,673	496,528	-	1,041,173
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	618,840	422,333	-	30,743,073
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	21,495,800	2,850,413	6,396,860	3,644,275
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,597,633	46,642	-	87,955,764
Հանախորդներին տրված վարկեր	83,163,572	4,792,192	-	536,551
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	419,025	29,185	88,341	70,483,766
Ընդամենը ակտիվներ	167,074,464	26,591,037	8,837,302	202,502,803
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,201,086	301,027	-	1,502,113
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	44,046,790	2,527,514	-	46,574,304
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,487,085	-	-	145,301,721
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	114,687,874	23,831,455	6,782,392	419,567
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	330,478	66,940	22,149	46,574,304
Ընդամենը պարտավորություններ	165,753,313	26,726,936	6,804,541	199,284,790
Արժույթային սվոփ պայմանագրեր	2,085,805	23,103	(2,114,700)	(5,792)
Զուտ դիրքը	3,406,956	(112,796)	(81,939)	3,212,221

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,285,957	3,013,697	819,353	26,119,007
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,301,852	640,606	-	7,942,458
Անորոշացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,212,133	542,619	-	1,754,752
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,051,829	611,974	255,653	6,919,456
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,272,517	110,230	-	1,382,747
Հանախորդներին տրված վարկեր	88,083,747	7,082,327	14,558	95,180,632
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	556,987	9,918	170,624	737,529
Ընդամենը ակտիվներ	126,765,022	12,011,371	1,260,188	140,036,581
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	2,750,791	373,791	-	3,124,582
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	53,752,619	4,344,312	-	58,096,931
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,998,487	-	-	12,998,487
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	54,886,631	7,199,177	685,185	62,770,993
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	558,650	63,402	169,929	791,981
Ընդամենը պարտավորություններ	124,947,178	11,980,682	855,114	137,782,974
Արժույթային ավոտի պայմանագրեր	827,152	(24,183)	(788,861)	14,108
Զուտ դիրքը	2,644,996	6,506	(383,787)	2,267,715

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	340,696	264,500
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(11,280)	651

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և սպազայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարներն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,277,387	316,537	311,897	557,120	3,432,079	5,895,020	5,307,086
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,942,953	1,896,430	3,832,003	9,340,327	48,544,527	65,556,240	56,647,375
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	38,817	28,780	67,597	1,348,373	4,561,913	6,045,479	5,487,085
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	144,053,926	6,206,275	8,232,244	28,219,354	49,965,702	236,677,501	229,413,186
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	59,814	119,629	176,805	344,938	3,013,029	3,714,215	3,302,023
	1,027,308	-	-	-	-	1,027,308	1,027,308
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	148,400,204	8,567,651	12,620,546	39,810,112	109,517,250	318,915,763	301,184,063
Փոխավորության հանձնառություններ	17,991,833	-	-	-	-	17,991,833	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ներհոսքի/ (արտահոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	324,073	614,513	1,360,831	1,104,592	1,536,583	4,940,592	4,641,996
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	1,569,858	2,358,248	3,881,430	13,670,217	58,251,621	79,731,374	69,727,963
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,009,668	-	-	-	-	12,009,668	12,008,019
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,608,304	2,694,309	3,986,447	1,406,001	6,045,479	16,740,540	12,998,487
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	54,616,503	859,428	518,096	3,212,356	74,328,036	133,534,419	124,766,775
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	67,082	120,627	180,940	422,195	4,315,827	4,315,827	5,106,671
	1,240,644	-	-	-	-	1,240,644	1,240,644
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	72,428,864	6,646,127	9,923,609	19,738,104	143,174,748	251,911,454	228,685,907
Փոխավորության հանձնառություններ	17,493,283	-	-	-	-	17,493,283	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	85,496,674	-	-	-	-	-	-	85,496,674
Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,068	-	-	-	-	-	-	2,068
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	168,826	2,386,054	10,115,277	23,539,676	6,106,655	110,448	-	42,426,936
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	90	157,792	1,727,785	5,582,879	1,562,953	-	-	9,031,499
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,409,617	30,397	587,966	430,865	567,601	21,303,692	-	33,330,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7,662,267	212,974	-	-	-	-	-	7,875,241
Հանախորդներին տրված վարկեր	4,136,908	11,646,063	32,096,473	93,341,370	23,888,376	-	1,336,414	166,445,604
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,239,001	-	5,239,001
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,121,428	-	3,121,428
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,805,492	-	1,805,492
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	318,275	-	318,275
Այլ ակտիվներ	1,444,774	-	-	-	-	973,209	-	2,417,983
Ընդամենը ակտիվներ	109,321,224	14,433,280	44,527,501	122,894,790	32,125,585	32,871,545	1,336,414	357,510,339
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	1,283,060	314,650	831,936	2,877,440	-	-	-	5,307,086
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,925,575	1,870,637	12,607,391	36,456,318	3,787,454	-	-	56,647,375
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	35,231	26,122	1,285,184	4,140,548	-	-	-	5,487,085
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	144,050,056	6,145,158	34,706,775	44,418,167	93,030	-	-	229,413,186
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,834	84,292	370,013	2,446,505	360,379	-	-	3,302,023
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	2,414,567	-	-	-	-	2,414,567
Այլ պարտավորություններ	2,220,912	-	-	-	-	-	238,925	2,459,837
Ընդամենը պարտավորություններ	149,555,668	8,440,859	52,215,866	90,338,978	4,240,863	-	238,925	305,031,159
Չուտ դիրքը	(40,234,444)	5,992,421	(7,688,365)	32,555,812	27,884,722	32,871,545	1,097,489	52,479,180

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	43,415,731	-	-	-	-	-	-	43,415,731
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	2,733	-	-	-	-	-	-	2,733
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	302,769	1,660,171	6,522,915	16,043,605	8,332,065	110,967	-	32,972,492
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	2,418	106,191	4,394,687	6,817,895	2,539,055	-	-	13,860,246
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	760,489	-	1,065,180	496,190	843,842	6,217,352	-	9,383,053
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,592,620	-	-	-	-	-	-	6,592,620
Հանախորդներին տրված վարկեր	5,319,580	13,020,666	35,111,048	73,692,099	22,971,820	-	1,138,087	151,253,300
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	5,280,358	-	5,280,358
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,917,337	-	2,917,337
Գուդվիլ	362,602	-	-	-	-	-	-	362,602
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,884,816	-	1,884,816
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	192,189	-	192,189
Այլ ակտիվներ	1,224,792	-	-	-	-	1,565,123	-	2,789,915.00
Ընդամենը ակտիվներ	57,621,132	14,787,028	47,093,830	97,049,789	34,686,782	17,975,953	1,138,087	270,907,392
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Աձանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	397	-	-	-	-	-	-	397
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	54,614,789	848,882	3,542,578	65,684,628	75,898	-	-	124,766,775
Այլ փոխառու միջոցներ և ստորադաս պարտավորություններ	1,168,057	2,327,645	16,940,925	45,066,272	4,225,064	-	-	69,727,963
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,025,263	2,092,044	4,187,062	4,694,118.00	-	-	-	12,998,487
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	333,746	613,245	2,440,019	1,254,589	-	-	-	4,641,599
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	12,008,019	-	-	-	-	-	-	12,008,019
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	40,885	115,744	347,231	1,777,571	1,249,655	-	-	3,531,085
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	234,752	-	-	-	-	234,752
Այլ պարտավորություններ	2,215,032	-	-	-	-	162,015.00	-	2,377,047
Ընդամենը պարտավորություններ	72,406,188	5,997,560	27,692,567	118,477,178	5,550,617	162,015	-	230,286,124
Զուտ դիրքը	(14,785,056)	8,789,468	19,401,263	(21,427,389)	29,136,165	17,813,938	1,138,087	40,621,268

* Ընդհանուր ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Բացասական կարճաժամկետ իրացվելիության դիրքը կառավարելու համար Բանկն օգտագործում է ֆինանսական արժեթղթերը, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերի դիմաց և հիմնվում է այն ենթադրության վրա, որ ընթացիկ հաշիվներից ելքագրված գումարները և ժամկետային ավանդները կփոխարինվեն:

28 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և ընթացակարգերը որևէ կերպ չեն փոխվել նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափը համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբեր ամսվա համար:

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	43,454,083	37,087,874
2-րդ դասի կապիտալ	(1,276,309)	591,602
Ընդամենը կապիտալ	42,177,774	37,679,476
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	281,185,160	254,638,774
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	15.0%	14.8%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

29 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	5,560,326	6,040,963
Վարկերի և վարկային գծով հանձնառություններ	7,527,931	9,130,563
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	4,903,576	2,321,757
	17,991,833	17,493,283
Արժեզրկման գծով պահուստ	(15,903)	(4,347)

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր ֆինանսական փոխատվության հանձնառությունները դասվել են 1-ին փուլ: Երաշխավորությունները և ակրեդիտիվները տրամադրվում են Բանկի կորպորատիվ վարկառուներին, որոնք չունեն ժամկետանց պարտավորություններ Բանկի նկատմամբ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Վարկեր և վարկային գծեր տրամադրելու պարտավորության պայմանագրերը նախատեսում են պայմանագիրը միակողմանիորեն դադարեցնելու Բանկի իրավունքը՝ Բանկի համար անբարենպաստ պայմանների առկայության դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,347	-	-	4,347
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	11,556	-	-	11,556
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,903	-	-	15,903

հազ. դրամ	2021թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	27,887	-	-	27,887
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(23,540)	-	-	(23,540)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,347	-	-	4,347

30 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի վերջնական հսկող անձն է բիզնեսմեն՝ Բարսեղ Բեգլարյանը, ով Բանկի բաժնետերն է և «Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի սեփականատերը: Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	117,477	102,184
Բանկի Վարչության անդամներ	366,733	290,564
	484,210	392,748

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Տրամադրված վարկեր (ընդհանուր)	310,358	9%	362,819	9.16%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(950)		(3,320)	
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ				
- Ընթացիկ հաշիվներ	167,409		100,031	
- Ժամկետային ավանդներ	1,898,568	5.84%	935,297	6.28%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	89,125	5.27%	163,959	5.45%
Հանձնառություններ	1,582,939		100,777	

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	29,668	27,585
Տոկոսային ծախս	(92,617)	(11,215)
Չուտ օգուտ արժեզրկումից	2,370	551

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հանախորդներին տրված վարկեր	18,371,321	11%	1,863,133	11%	145,982	11%	20,380,436
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,622,546	7%	-	-	-	-	1,622,546
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	6,357,466	-	226,884	-	139,934	-	6,724,284
- Ժամկետային ավանդներ	1,561,007	9%	-	-	58,864	6%	1,619,871
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	88,339	7.9%	2,125,246	7.6%	148,762	7.9%	2,362,347
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	228,516	5%	-	-	3,178	5%	231,694
Ծախույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	1,603,410		96,669		7,574		1,707,653
Չուտ կորուստներ արժեզրկումից	(146,398)		(5,944)		217		(152,125)
Տոկոսային ծախս	(266,075)		(170,388)		(11,063)		(447,525)

Բաժնետիրոջը տրամադրված վարկն ամբողջությամբ ապահովված է 18,584,672 հազար դրամ ընդհանուր գումարով Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերով և սառեցված ավանդով 1,769,491 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով:

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ		Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադր., %	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-	241,960	13%	64,202	11%	306,162
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ստորադաս պարտավորություններ	1,979,440	6.7%	-	-	-	-	1,979,440
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- Ընթացիկ հաշիվներ	3,726,406		63,919		83,985		3,874,310
- Ժամկետային ավանդներ	1,319,896	9%	-	-	2,537	5%	1,322,433
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	120,035	8%	2,345,111	8%	82,184	8%	2,547,330
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	729,854	5%	-	-	7,202	5%	737,055
Շահույթ/(վնաս)							
Տոկոսային եկամուտ	-		32,456		8,612		41,068
Չուտ կորուստներ արժեզրկումից	-		212		36		248
Տոկոսային ծախս	(419,908)		(193,902)		(7,611)		(621,421)

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների և նրանց ընտանիքների մտերիմ անդամների նշանակալի ազդեցության ներքո գտնվող ընկերությունների հետ գործարքները:

32 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխաստվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխաստվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ ՀՀ ԿԲ-ից ՀՀ դրամով 6.5%-7.5% անվանական տոկոսադրույքով ստացված վարկեր (Ծանոթագրություն 23): Վարկերը համարվում են շուկայի առանձին սեգմենտի վարկեր, հետևաբար, Բանկը գնահատում է, որ վարկերը ստացվել են շուկայական տոկոսադրույքներով:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխաստվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2022թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	166,445,604	168,390,796	(1,945,192)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9,031,499	8,378,041	653,458
Ընդամենը	175,477,103	176,768,837	(1,291,734)
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Տարբերություն հազ. դրամ
2021թ.			
Հաճախորդներին տրված վարկեր	151,253,300	150,917,440	335,860
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	13,860,246	13,706,299	153,947
Ընդամենը	165,113,546	164,623,739	489,807

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,068	2,068
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	42,426,936	42,426,936
- Բաժնային գործիքներ	110,448	-	110,448

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ			
- Աժանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	2,733	2,733
- Աժանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	(397)	(397)
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	32,972,492	32,972,492
- Բաժնային գործիքներ	110,967	-	110,967

Իրական արժեքի գնահատման նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ յիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Հանախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով 7.6%-12.8% գեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով 10.7%-15.4% գեղչման դրույքները կիրառվում են հանախորդներին տրված վարկերի գծով ապագա դրամական հոսքերը գեղչելու համար:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը գնահատելու համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով՝ ՀՀ դրամով արտահայտված արժեթղթերի գծով կիրառվում են 10.9%-12.0% գեղչման դրույքները և 1.9%-4.6% գեղչման դրույքները՝ արտարժույթով արտահայտված արժեթղթերի գծով: